

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 27.

Utgitt 7 juli.

1928

Midlertidig lov om pensjonering av officerer og underofficerer, som frivillig fratrøder sine stillinger eller stilles overtallige med full lønn som følge av den i 1927 besluttede nye forsvarsordning. 22 juni. Nr. 24.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

At Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juni 1928 sålydende:

§ 1. Fastlønte officerer og underofficerer av hæren og flåten, som ikke har rett til straks begynnende alderdomspensjon efter § 12, 1 b i pensjonsloven av 28 juli 1921 eller samme paragraf og litra i pensjonsloven av 20 april 1917, men som efter overenskomst med Staten på grunn av overgang til den i 1927 besluttede nye forsvarsordning frivillig fratrøder med lønn som av Stortinget i 1927 bestemt, skal ha adgang til å fortsette som innskytere i Statens Pensjonskasse.

Denne adgang er dog betinget av, at de straks ved overenskomstens avslutning avgir erklæring om, at de ønsker å benytte sig av den. Erklæringen kan ikke senere tilbakekalles.

§ 2. Som innskudds- og pensjonsgrunnlag gjelder innskudds- og pensjonsgrunnlaget til enhver tid for den stilling vedkommende innehadde ved avskjeden, beregnet på grunnlag av det antall tjenesteår (alderstillegg) vedkommende da hadde. Innskudds- og pensjonsgrunnlaget blir som for garnisonerende befall eller befall i distriktstjeneste bestemt, alt eftersom den oppebårne reduserte lønn er redusert garnisonerende lønn eller redusert distriktslønn.

Dog skal befalingsmannen ha adgang til å få sitt innskudds- og pensjonsgrunnlag fastsatt til den godtgjørelse (reduuerte lønn) han efter sin avgang vedblir å oppebære av Staten til enhver tid, forsåvidt han samtidig med den i § 1, 2 ledd, omhandlede erklæring avgir ugjenkallelig erklæring om, at han ønsker dette.

§ 3. Innskuddsplikten for de befalingsmenn som velger å fortsette som innskytere i Pensjonskassen efter § 1 varer til

22 juni. vedkommende når den for hans stilling ved avskjeden fastsatte aldersgrense, for premierløytnanter med ordinær lavere aldersgrense dog til deres fylte 52 år og pensjonen begynner først å løpe, når innskuddsplikten ophører.

§ 4. Det som i § 3 er bestemt om innskuddsplikten til Statens Pensjonskasse, skal også gjelde om premiebetalingen til Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn og Den Norske Enkekasse efter de for disse kasser hittil gjeldende regler.

Pensjon av Pensjonskassen for Statens Tjenestemenn begynner ikke å løpe før fra aldersgrensen (for premierløytnanter med ordinær lavere aldersgrense ikke før de er 52 år).

§ 5. Kapteiner og premierløytnanter, som efter nuværende regler svarer innskudd av garnisonerende lønn, samt fastlønte underofficerer, som var ansatt i garnisonerende stilling da den nye forsvarsordning blev vedtatt, og som har måttet eller må gå over til stilling i distriktstjeneste som følge av denne ordning skal svare innskudd av garnisonerende lønn, så lenge de vedblir å oppebære sådan.

Videre skal disse befalingsmenn efter overgang fra garnisonerende lønn til distriktslønn ha adgang til fra dette tidspunkt å betale pensjonsinnskudd efter den til enhver tid gjeldende lønn for garnisonerende av samme grad med de fordeler som derav følger for deres pensjonering.

Erklæring om hvorvidt forannevnte adgang benyttes, må være avgitt senest 14 dager efter overgangen og kan ikke senere tilbakekalles.

§ 6. Premierløytnanter og sersjanter (underofficerer av 4 grad), som av hensyn til den forestående forsvarsordning kun er konstituert som sådanne, omfattes ikke av denne lovs bestemmelser.

§ 7. Befalingsmenn, som ved forsvarsordningens gjen-nemførelse stilles endelig overtallig med bibehold av full lønn («overgangsetaten») og som senere avanserer til høiere grad, men med bibehold av sin tidligere lønn, skal vedbli å ha det innskudds- og pensjonsgrunnlag, samt den aldersgrense, som deres grad før avansementet berettiget til.

For premierløytnanter (de som innehadde denne grad ved overgangen til den nye forsvarsordning) innen denne etat med ordinær lavere aldersgrense blir aldersgrensen, om de selv ønsker det, 52 år.

Tilsvarende bestemmelse gjelder fastlønte befalingsmenn, som ved overgangen til ny forsvarsordning ansettes i vernepliktige stillinger med bibehold av sin lønn, forsåvidt de ikke opnår ansettelse i fastlønt stilling i den nye forsvarsordning.

§ 8. De nuværende lover for Statens Pensjonskasse, Den Norske Enkekasse og Pensjonskassen for Statens Tjeneste-

menn samt den militære aldersgrenselov vedblir å gjelde for 22 juni. de tjenestemenn som inngår under denne lov forsåvidt de Nr. 24. nevnte eldre lover ikke kommer i strid med foranstående bestemmelser.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 22 juni 1928.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

Lov om ordning av visse jordspørsmål.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

22 juni.

At Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 20 Nr. 25. juni 1928 sålydende:

Kapitel 1. Om jordstyre m. v.

§ 1. Om opprettelse av kommunale jordstyret.

I hvert herred skal det være et jordstyre. Jordstyret skal være på 5 medlemmer med varamenn. Efter søknad fra herredsstyret kan vedkommende departement i særlige tilfelle bestemme at det kan opprettes flere jordstyret i herredet.

§ 2. Valg av jordstyre.

Jordstyret velges av herredsstyret. Ifall det forlanges av fire representanter skal valget skje efter forholdsvalgmåten overensstemmende med kommunestyrelovens bestemmelser om valg av formenn. Valget skal være almindelig kunngjort minst 4 uker forut. Kunngjørelsen skal inneholde opfordring til jordbrukslag, småbrukerlag og organisasjoner for jordsøkende m. v. om å innsende forslag. Blandt jordstyrets medlemmer velger herredsstyret en formann med varamann. Medlemmene bør være jordbrukskyndige og en av dem bygningskyndig. Medlemmene står i for 3 år.

Finner vedkommende departement at et jordstyre ikke er forsvarlig sammensatt eller ikke utfører sitt hverv tilfredsstillende, kan det pålegge herredsstyret å foreta nytt valg.

Enhver som er valgbar ved kommunale valg og som ikke er over 60 år gammel, er pliktig til å overta hvervet som medlem av jordstyret eller formann i dette; dog kan den som har gjort tjeneste i 3 år, undslå sig for likeså lang tid.

§ 3. Jordstyrets gjøremål.

Jordstyret utfører de gjøremål som efter denne lov uttrykkelig er tillagt det, og medvirker ved eller avgjør alle for-

22 juni. hold for øvrig, som denne lov omhandler, hvor ikke noget motsatt er sagt eller fremgår av sammenhengen. Jordstyret kan Nr. 25. ved lov eller annen gyldig bestemmelse også tillegges andre gjøremål.

Jordstyrets avgjørelser skal være ledsaget av grunner.

§ 4. Prøvelse av jordstyrets avgjørelser.

Jordstyrets avgjørelser efter denne lov kan, hvor intet motsatt er sagt eller fremgår av sammenhengen, innbringes for den i § 5 omhandlede ankenevnd.

Er verdien av det, som avgjørelsen gjelder, under kr. 500,00, kan avgjørelsen ikke innbringes for ankenevnden uten samtykke av vedkommende departement.

Fristen for innbringelse av en avgjørelse for ankenevnden er 4 uker fra forkynnelsen. Hvor departementets tillatelse til påanke er nødvendig, regnes fristen fra den dag vedkommende er underrettet om tillatelsen.

Den, som vil ha prøvet lovligheten av en avgjørelse, som er truffet av jordstyret eller ankenevnden, må innen 4 uker fra forkynnelsen inngi klage til herredsretten.

Bestemmelsene i lov om skjønn, ekspropriasjonssaker og odelsløsning av 1 juni 1917 § 31, tredje, femte og sjette punktum, får tilsvarende anvendelse.

§ 5. Ankenevnden.

Ankenevnden består av 5 medlemmer med varamenn. Formannen med varamann opnevnes av vedkommende departement for 3 år om gangen efter innstilling av fylkesutvalget. Han skal være en i jordbruk praktisk og i almindelighet også teoretisk utdannet mann. De øvrige medlemmer med varamenn velges av fylkestinget for 3 år om gangen. De bør i størst mulig utstrekning være jordbrukskyndige og minst en av dem bygningskyndig. § 2, siste ledd, gjelder tilsvarende.

Fylkestinget bestemmer om der skal være en eller flere ankenevnder i fylket og bestemmer i siste fall virkekretsen for hver ankenevnd. Mer enn 3 ankenevnder i noget fylke kan det dog ikke være. Fylkestinget kan også bestemme, at formannen skal være felles for flere av nevndene i fylket.

§ 6. Nærmere regler om jordstyre og ankenevnd.

Om ugildhet for medlemmene av jordstyre og ankenevnd gjelder de samme regler som for dommere.

Departementet utferdiger nærmere forskrifter om jordstyrets og ankenevndens virksomhet, herunder om sakenes behandlingsmåte, om forkynnelser og meddelelser m. v.

Skulde jordstyre eller ankenevnd på grunn av forfall eller

ugildhet blandt medlemmer og varamenn ikke bli behandlings- 22 juni.
dyktig, opnevnes stedfortreder for det enkelte tilfelle av her- Nr. 25.
redets ordfører forsåvidt jordstyret angår og for ankenevnden
av fylkesmannen.

§ 7. Godtgjørelse til jordstyre og anke- nevnd m. v.

Godtgjørelsen til medlemmene av jordstyret fastsettes av fylkestinget etter forslag fra herredsstyret og med departementets godkjenning.

Utgiftene ved jordstyrets virksomhet bæres med $\frac{1}{2}$ av staten, $\frac{1}{4}$ av fylket og $\frac{1}{4}$ av herredet.

Godtgjørelsen til formannen og de øvrige medlemmer i ankenevnden fastsettes av departementet etter forslag fra fylkestinget.

Utgiftene ved ankenevndens virksomhet bæres med $\frac{1}{2}$ av staten og $\frac{1}{2}$ av fylket.

Dog kan ankenevnden, ifall den finner at en part ikke har hatt rimelig grunn til å innbringe en sak for ankenevnden, treffe bestemmelse om at vedkommende part helt eller delvis skal bære omkostningene ved overskjønnet. De utgifter, som således pålegges en part kan inndrives ved utpantning.

Kapitel II. Om skjønn m. v. i avståelses- og forkjøpssaker.

§ 8. Om skjønn.

Skjønn, takster og kjennelser i saker om tvungen avståelse og forkjøp etter denne lov avgis av 3 mann som opnevnes av det i utskiftningslovens § 13 omhandlede utvalg og overensstemmende med de der fastsatte regler. Skjønnsmennene velger selv sin formann, som samtidig er skjønnsstyrer.

Når det gjelder større vanskelige saker kan vedkommende departement opnevne en særskilt styrer av skjønnet.

De bestemmelser som efter skjønnsloven av 1 juni 1917 gjelder for skjønnsforretning som styres av en lensmann, får tilsvarende anvendelse.

Under skjønnet bør jordstyrets formann være tilstede og bistå med fornødne opplysninger m. v.

Når det gjelder særlig vanskelige spørsmål vedkommende grenser, ordning av bruksrettigheter m. v., kan skjønnet tilkalle vedkommende utskiftningsformann til veiledning.

§ 9. Om overskjønn.

Overskjønn avgis av den i § 5 omhandlede ankenevnd. Fordrer skjønnet teknisk eller annen særlig kyndighet kan ankenevnden tilkalle sakkyndig bistand til veiledning.

22 juni. Bestemmelsene i § 4 annet og tredje ledd og § 8 annet
Nr. 25. til femte ledd gjelder tilsvarende.

Skjønnet kan påklages til herredsretten også på grunn av feil i saksbehandlingen eller i rettsanvendelsen.

§ 10. Om skjønnsutgifter.

Utgiftene ved underskjønn fordeles overensstemmende med § 7, annet ledd.

Dog kan skjønnet, hvor det i særlige tilfelle finnes rimelig, pålegge den som krever avståelse, helt eller delvis å bære sakens omkostninger.

Utgiftene ved ankenevndens virksomhet fordeles overensstemmende med § 7, fjerde ledd, og således at paragrafens siste ledd gjelder tilsvarende.

Kapitel III. Om plikt for kommunen m. v. til å tilveiebringe jord og jordbruksherligheter.

§ 11. Kommunen.

Herredskommunen plikter, hvor det uten uforholdsmessig økonomisk risiko lar sig gjøre og så langt passende jord finnes innen herredet, ved kjøp og ved forkjøp å stille jord til rådighet for bygdefolk som mangler jord til jordbruk eller til nødvendig utvidelse av for små jordbruk.

Kan skikket jord ikke skaffes på rimelige vilkår på denne måte, blir å benytte den adgang, som denne lov gir til tvungen avståelse.

Det som her er fastsatt gjelder tilsvarende for jordbruks-herligheter.

§ 12. Jordstyret.

Jordstyret har å hjelpe kommunen med tilveiebringelse av jord og bistå den enkelte eller bureisingslag som søker jord. I det øiemed skal jordstyret blandt annet

- a. søke å fremkalle rimelige salgstilbud på jord og hjelpe til med å få kjøp istand;
- b. føre fortegnelse over jord i bygden som styret vet er tilsalgs, samt over den i bygden liggende jord i offentlig eie;
- c. gjøre henvendelse til herredsstyret om erhvervelse av nødvendig jord;
- d. gi landbruksselskapet meddelelse om overskudd av jord innen bygden.

Det som er her fastsatt gjelder tilsvarende for jordbruksherligheter.

§ 13. Landbruksselskapets styre.

Landbruksselskapets styre har på henvendelse fra jordstyrer innen fylket eller direkte fra jordsøkende på beste

måte å bistå med å gi anvisning på jord. I dette øiemed har styret å føre en fortegnelse over jord i fylket som det vet er tilsalgs, samt over den i fylket liggende jord i offentlig eie. Styret har likeledes å søke å skaffe opgaver over større dyrkbare strekninger i fylket og å hjelpe til med bu-reisingslag. 22 juni. Nr. 25.

Styret har på den måte det finner hensiktsmessig å holde jordstyrene innen fylket til enhver tid kjent med fortegnelsen, forsåvidt de innen vedkommende bygd liggende eiendommer angår.

§ 14. Departementet.

I vedkommende departement føres en såvidt mulig fullstendig fortegnelse over jord som er i offentlig eie samt over større dyrkbare strekninger i landet. Departementet sender landbruksselskapene avskrift av denne fortegnelse forsåvidt vedkommende fylke angår.

Departementet har med de til rådighet stående midler på beste måte å fremme arbeidet med bureising på større dyrkbare strekninger og med å få avgitt på rimelige vilkår til opprettelse eller nødvendig utvidelse av jordbruk den i offentlig eie værende jord som er skikket dertil og som uten skade for viktige almene hensyn kan avgis.

Kapitel IV. Om tvungen avståelse av jord, skog og andre jordbruksherligheter.

§ 15. Avståelse av jordfraseselskaper og utenbygdsboende m. v.

Til opprettelse og utvidelse av jordbruk kan herredskommunen med Kongens samtykke kreve tvungen avståelse av så vel dyrket som udyrket jord, herunder også hele jordbruk, tilhørende:

1. Aktieselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar, stiftelser eller korporasjoner.
2. Fremmede kommuner.
3. Utenbygdsboende. Gjelder det jordbruk hvortil eieren har odelsrett og bruket ikke er ledd i en jordopsamling, kan eieren dog kreve å beholde bruket, eller hvis han eier flere da ett av dem, med de herligheter og rettigheter som er nødvendige for driften av bruket eller som hensiktsmessig bør drives i forbindelse med det. Betingelsen herfor er dog at eieren driver jordbruket på en måte som står fullt på høide med godt drevne jordbruk i bygden eller innen en av jordstyret fastsatt frist bringer det op i forsvarlig hevd og derefter driver det som nevnt.

22 juni. § 16. Avståelse av beitestrekning, skog og andre jordbruksherligheter fra selskaper og
Nr. 25. utenbygdsboende m. v.

Efter søknad fra herredsstyret kan Kongen gi kommunen tillatelse til å forlange tvungen avståelse av hei- og beitestrekning, myrstrekning, skog, plantefelt, kalkfjell og andre jordbruksherligheter, som tilhører aktieselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar, stiftelser, korporasjoner, fremmede kommuner og, med den av § 15 følgende begrensning, utenbygdsboende.

Forsåvidt beite angår kan avståelse kreves så vel til eiendom som til bruk. I barskogtrakt kan avståelse til beite kun kreves forsåvidt angår strekninger som egner sig til kultivering til beite eller hvor skoginteressene er av underordnet betydning i forhold til beiteinteressene.

De av kommunen således erhvervede eiendommer blir fortrinsvis å utnytte til tilfredsstillelse av kommunens og dens innvåneres behov for disse herligheter. De nærmere regler for utnyttelsen blir å fastsette av herredsstyret med vedkommende departements samtykke. På samme måte blir det likeledes å treffe bestemmelse om, hvorvidt eiendommen skal tillegges jordbruk som mangler disse herligheter, eller utnyttes i fellesskap (blandt annet almenning) eller som kommunal eiendom for øvrig.

§ 17. Avståelse av jord fra innenbygdsboende.

Jordbruk som efter forholdene i bygden må henregnes til almindelige gårdsbruk og som beboes og brukes av eieren selv, er undtatt fra tvungen avståelse uten forsåvidt angår overflødig udyrket jord efter bestemmelsen nedenfor i post 1 b.

Dette gjelder under samme forutsetning også større bruk, som på grunn av beliggenhet, avgrensning eller andre forhold best egner sig til å drives under ett.

Ellers kan kommunen med Kongens samtykke til oprettelse og utvidelse av jordbruk kreve tvungen avståelse av:

1. Udyrket jord når det gjelder:

- a) Arealer som ikke drives i forbindelse med jordbruk.
- b) Arealer som overstiger hvad der er fullt tilstrekkelig for brukets drift og utvidelse ved nydyrkning.

2. Så vel dyrket som udyrket jord når:

- a) Eiendommen er ledd i en jordopsamling.

Eller

- b) Eieren eier flere jordbruk i herredet, i hvilket tilfelle avståelse kan kreves av bruk som ikke skjønnes å være nødvendig for driften av det bruk eieren velger å be-

holde eller hensiktsmessig å burde drives i forbindelse med dette bruk eller nødvendig for å skaffe underhold og arbeide for en familie. Dog kan eieren kreve å beholde tilbake ett bruk til, såfremt han eller hans ektefelle eller barn har odelsrett til det. 22 juni. Nr. 25.

Ekspropriasjonsbestemmelsen i denne paragraf kommer ikke til anvendelse i fall eieren vil dele bruket, eller hvor det gjelder flere bruk fordele disse, mellom sine barn eller barnebarn og iverksetter dette og vedkommende tar bopel på det ham tildelte bruk og overtar dette innen en av jordstyret fastsatt rimelig frist. Dog kan tvungen avståelse også gjøres gjeldende overfor således overdratte bruk, ifall betingelsene derfor etter post 1 eller 2 er tilstede.

I almindelighet blir:

- a) Jord som går inn under § 15 å kreve avstått før jord etter denne paragraf.
- b) Udyrket jord før dyrket.
- c) Vanbrukt eller mindre godt brukt jord før godt brukt.

§ 18. Avståelse av beitestrekning, skog og andre jordbruksherligheter fra innenbygdsboende.

Til tilfredsstillelse av kommunens og dens innvåneres behov kan kommunen med Kongens samtykke i rimelig utstrekning kreve tvungen avståelse av hei- og beitestrekning, myr- strekning, skog, plantefelt, kalkfjell og andre jordbruksherligheter fra innenbygdsboende som sitter med uforholdsmessig meget derav. De nærmere regler for utnyttelsen blir å fastsette av herredsstyret med departementets samtykke.

Beitestrekning kan kreves avstått til eiendom eller bruk forsåvidt angår arealer, som ikke benyttes i forbindelse med jordbruk, eller som under tilbørlig hensyntagen til senere utvidelse ved nydyrkning og deling skjønnes å overstige hvad der er fullt tilstrekkelig for det jordbruk de tilhører. Brukstiden skal ikke være over 40 år, men kan forlenges for inntil 40 år om gangen, hvis partene derom er enige, eller det ved skjønn godtgjøres, at betingelsene for avståelse fremdeles er tilstede. I barskogtrakt kan avståelse kun kreves forsåvidt angår strekninger som egner sig til kultivering til beite eller hvor skoginteressene er av underordnet betydning i forhold til beiteinteressene.

I almindelighet blir:

- a) Herligheter som går inn under § 16 å kreve avstått før herligheter etter denne paragraf.
- b) Vanbrukte eller mindre godt brukte herligheter før godt brukte.

- 22 juni. c) Eiendommer eller deler av eiendommer, som er samlet
Nr. 25. sammen ved opkjøp innen bygden, før andre eiendommer.

§ 19. Hvem der regnes som innenbygdsboende.

Som innenbygdsboende i forhold til denne lov blir å anse den som har vært bosatt i herredet i de siste 2 år, regnet fra herredsstyrets vedtak om å søke tillatelse til tvungen avståelse, og fremdeles er bosatt der.

Like med innenbygdsboende regnes den som før herredsstyrets vedtak om å søke tillatelse til avståelse lar tinglyse erklæring om, at han har overtatt og bosatt sig på eiendommen for selv å drive den som jordbruk på forsvarlig måte, eller at han vil gjøre dette innen ett år efter avgivelsen av erklæringen og om, at han vil vedbli å bo på eiendommen og drive den selv som foran nevnt i så lang tid, som er nødvendig til å utbringe 5 års sammenhengende fast ophold i herredet. Undlater han å opfylle avgitt erklæring, blir han å anse som utenbygdsboende.

§ 20. Avståelse hvor eiendommen skifter eier.

Når herredsstyret har gjort vedtak om å søke tillatelse til avståelse eller der foreligger søknad, som i § 23 nevnt, kan avståelsen iverksettes, selv om eiendommen senere er gått over til eier, overfor hvem betingelsene for tvungen avståelse ikke foreligger.

§ 21. Hvad der kan kreves medtatt ved avståelsen.

I forbindelse med det som avståes kan også kreves avstått hus, anlegg, innretninger, grunn og annet, som naturlig hører med, når skjønnnet finner det rimelig. Efter forlangende av eieren plikter kommunen under nevnte forutsetninger å gi avståelsen dette omfang.

I forbindelse med avståelse av jord til jordbruk kan, hvor dertil er rimelig adgang, kreves avstått herligheter og rettigheter som efter de stedlige forhold ansees nødvendig eller av vesentlig betydning til husbruk og gårdsbruk, såsom skog, havn, torvmyr, jakt og fiske o. l.

Likeledes kan i fornøden utstrekning kreves avløst eller i tilfelle omordnet servitutter og andre bruksrettigheter som hviler på grunnen.

§ 22. Avståelsen må ikke medføre uforholdsmessig skade eller ulempe. 22 juni.
Nr. 25.

Kongen kan ikke meddele tillatelse til avståelse medmindre han finner at de fordele som opnåes skjønnes å være overveiende i forhold til de ulemper som derved forvoldes. Der bør i almindelighet først gis tillatelse til avståelse fra den eier, hvem avståelsen vil påføre minst ulempe.

Avståelse av en del av et hele kan ikke kreves, når skjønnet finner, at fraskillelsen vilde medføre uforholdsmessig skade eller ulempe for det gjenværende eller dets drift eller for en mere hensiktsmessig deling eller for annen økonomisk virksomhet som eieren driver. Det samme gjelder, hvor det som forlanges avstått er skikket til å utnyttes i et særskilt øiemed, som skjønnet finner bør gå foran den ved avståelsen tilsktede utnyttelse.

§ 23. Søknad om tvungen avståelse.

Ved enhver søknad om tvungen avståelse skal jordstyrets uttalelse foreligge. Likeledes må eieren, hvis han har kjent bopel i riket, være gitt anledning til å uttale sig i saken. Uttalelsen må være avgitt innen en av jordstyret fastsatt rimelig frist. Erklærer eieren sig villig til å selge vedkommende eiendom til en rimelig pris, må en mindelig ordning være forsøkt før søknaden sendes departementet.

Er søknad ikke imøtekommet av herredsstyret, kan søkeren forlange den forelagt for Kongen til avgjørelse. Finner Kongen at søknaden bør imøtekommes, kan rett til tvungen avståelse i sådant tilfelle gis til bureisingslag, jordbrukslag, småbrukerlag e. l., i hvilket tilfelle de bestemmelser som er gitt for avståelse til kommunen finner tilsvarende anvendelse. Hvor det gjelder søknad fra enkeltmann gis tillatelsen til det av disse lag som vil ta sig av hans sak. For at laget skal kunne komme i betraktning må dets vedtekter godkjennes av Kongen, som også kan opstille sådanne vilkår for tillatelsen som finnes påkrevd av almene hensyn.

§ 24. Om erstatningen.

Erstatning i anledning av avståelsen fastsettes ved skjønn.

§ 25. Frister m. v.

Adgang til tvungen avståelse bortfaller, hvis ikke den, hvem tillatelsen er meddelt, har begjært skjønn innen 2 måneder efter at han har mottatt underretning om tillatelsen. Likeledes bortfaller adgangen, hvis avståelse ikke er forlangt innen 2 måneder efter endelig skjønn. Er det i sistnevnte tilfelle kommunen, som har mistet adgangen til avståelse, kan

22 juni. Kongen innen en ytterligere frist av 2 måneder gi bureisings-
 Nr. 25. lag eller andre i § 23 nevnte lag tillatelse til å kreve avståelse
 for den ved skjønnet fastsatte erstatning.

Når der, efter at skjønn er holdt, forlanges avståelse, må
 denne omfatte alt det, som skjønnet omfatter, medmindre
 skjønnet selv åpner adgang til å velge mellem flere alterna-
 tiver for avståelsens omfang.

§ 26. Rett til forhåndsundersøkelse av eiendom.

Enhver plikter å finne sig i at kommunen, jordstyret og
 det offentlige foretar undersøkelser av eiendom som det er hen-
 sikten å foreslå eller forlange avstått.

§ 27. Ny tillatelse.

Når det er gitt tillatelse til avståelse, uten at denne er
 iverksatt, kan ny tillatelse til avståelse av samme grunn, i det
 hele eller for nogen del, i almindelighet ikke meddeles vedkom-
 mende før der er forløpet 10 år fra den forrige tillatelse.

§ 28. Forbud mot hugst.

Når et herredsstyre har vedtatt å søke tillatelse til avstå-
 else av skoggrunn kan det forby, at der hugges i skogen mer
 enn til husbruk og gårdsbruk, uten efter forstmessig utblink-
 ning. Forbudet skal skriftlig meddeles eieren og trer først i
 kraft fra det tidspunkt, da eieren mottar meddelelsen. Det
 kan når som helst tilbakekalles og ophører i ethvert fall å
 virke, når der foreligger endelig avslag av søknaden, eller
 når det er gjort vedtak om, at avståelse ikke skal finne sted
 eller når adgangen dertil er bortfalt i henhold til reglene
 i § 25.

I de tilfelle, som omhandles i § 23 kan sådant forbud
 også nedlegges av de der nevnte lag, når de stiller sådan sik-
 kerhet, som jordstyret finner betryggende. Dog kan eieren
 i dette tilfelle innanke forbudet for departementet til prø-
 velse. Anken har ikke opsettende virkning.

Den, som overtrer et i henhold til denne paragraf nedlagt
 forbud, straffes med bøter. Derhos kan det ulovlig åvirkede
 eller dets verdi inndras hos den skyldige eller den, på hvis
 vegne han har handlet.

§ 29. Andre innskrenkninger i bruken.

Når det ansees påkrevet for å sikre avståelsens øiemed
 eller hensiktsmessige fremme, kan det pålegges eier, bruker og
 bruksberettiget også andre innskrenkninger i bruken av det,
 som er avståelsens gjenstand. På sådant pålegg finner be-
 stemmelsene i foregående paragraf tilsvarende anvendelse,

herunder også bestemmelsen om straff og inndragning. På 22. juni. legg i medhold av denne paragraf kan innankes til departe- Nr. 25. mentets prøvelse, dog uten opsettende virkning.

§ 30. Erstatning for hugstforbud og andre innskrenkninger i bruken.

Har sådant forbud som i § 28 og § 29 omhandlet vært utferdiget, blir der i tilfelle ved fastsettelsen av erstatningen å ta hensyn til det tap eieren eller annen rettighetshaver måtte ha lidt på grunn av denne innskrenkning i rådigheten.

Blir avståelsen ikke iverksatt, har vedkommende krav på særskilt erstatning for det tap forbudet har voldt ham. Erstatningen fastsettes ved skjønn overensstemmende med kapitel II.

§ 31. Oppfyllelse av leveringskontrakt.

Har eieren sluttet avtale om levering av trevirke før han har mottatt skriftlig meddelelse om at herredsstyret har vedtatt å søke tillatelse til avståelse av hans skoggrunn og skjønnnet antar, at sådan avtale ikke uten vesentlig ulempe kan fyldestgjøres gjennom åvirke i nogen annen av hans skoger, kan eieren kreve, at avståelsen skjer med forpliktelse for erhververen til å stille det fornødne trevirke til hans rådighet.

Denne bestemmelse finner tilsvarende anvendelse på leveringskontrakter, som berøres av andre innskrenkninger i bruken.

§ 32. Oppgave over hugst.

Benytter eieren sig av den adgang han efter §§ 28 og 31 har til enten selv å åvirke i skogen eller å forlange det fornødne trevirke stillet til rådighet til fyldestgjørelse av sluttede avtaler, skal det under skjønnnet nøiaktig bringes på det rene, hvor meget trevirke der vil bli utdrevet av skogen. Sådan hugst tas i tilbørlig betraktning ved skjønnets avgivelse.

Hvad her er bestemt gjelder tilsvarende ved andre bruksinnskrenkninger.

§ 33. Avløsning av uthugstkontrakt.

Har eieren påheftet skoggrunnen nogen uthugstkontrakt, er den som har tillatelse til avståelse berettiget til å forlange denne avløst mot erstatning efter skjønn. Bestemmelsene i §§ 31 og 32 finner tilsvarende anvendelse på den som efter uthugstkontrakten har rett til hugst i skogen.

Ved uthugstkontrakt forstås i denne lov enhver over-

22 juni. enskomst som går ut på å innrømme eller skjønnes å tilsikte
 Nr. 25. å innrømme nogen rett til annen hugst i fremmed skog enn hugst til husbruk og gårdsbruk.

§ 34. Rett for staten til tvungen avståelse.

I samme tilfelle og med samme begrensning som foran nevnt har også staten rett til å kreve tvungen avståelse og foranstående bestemmelser finner da tilsvarende anvendelse. Hjemstedskommunens rett til å kreve tvungen avståelse går dog i almindelighet foran, medmindre erhvervelsen har større interesse for staten enn for kommunen. Tvist herom avgjøres av Stortinget.

Har en kommune forlangt avståelse og avholdt skjønn men mistet adgangen til avståelse som følge av bestemmelsen i § 25, annet punktum, kan Kongen innen en ytterligere frist av 3 måneder forlange avståelse til staten for den ved skjønnet fastsatte erstatning, hvis de fornødne midler dertil er bevilget. Er Stortinget ikke samlet på det tidspunkt, da denne frist begynner sitt løp, eller oppløses det innen 1 måned efter dette tidspunkt, utløper fristen dog i intet tilfelle før 1 måned efter næstkommende Stortings sammentreden.

Kapitel V. Om ordning og avvikling av eldre husmanns-, bygsel- og leilendingsforhold.

§ 35. Bestemmelsenenes virkeområde.

Bestemmelsene i dette kapitel gjelder husmanns-, bygsel- og leilendingsforhold, som er eldre enn denne lov.

A. Om omordning og forlengelse.

§ 36. Om omordning av leieforholdet.

Er der som vilkår for jordreien truffet avtale om arbeidsplikt, kan leieren kreve ydelsen omgjort i en pengeavgift ved skjønn av jordstyret.

Når leieren for øvrig finner leievilkårene utilfredsstillende, kan han søke jordstyret om omordning av leieforholdet, når minst 10 år er gått fra kontraktens oprettelse. Jordstyret kan da, hvor det finner det rimelig omordne leieforholdet på den måte det finner det hensiktsmessig og kan herunder i tilfelle fastsette leien til et efter forholdene i bygden passende beløp. Har jordstyret ikke funnet grunn til å omordne forholdet, eller har leieren ikke innen en frist av 3 måneder efter endelig avgjørelse av omordningen erklært overfor jordstyret, at han vil benytte sig av omordningen, kan ny søknad først fremsettes efter 10 års forløp.

Jordstyrets omordning kan av begge parter forlanges gjen- 22 juni.
optatt etter 10 års forløp. Nr. 25.

Jordstyrets omgjørelse av arbeidsplikten i en pengeavgift, samt dets omordning av leieforholdet for øvrig, trer i tilfelle leieren benytter sig derav, i kraft fra første faredag som leien lovlig kan opsies til.

Før jordstyret treffer bestemmelse om omordning etter denne paragraf skal det forsøke å få saken ordnet mindelig ved megling mellom partene.

§ 37. Om forlengelse av leieforholdet.

Efter søknad fra jordleieren kan jordstyret bestemme, at leieforholdet skal fortsette ut over den avtalte tid, når jordstyret i betraktning av det arbeide og den påkostning, leieren eller hans slekt har lagt ned i bruket, finner det rimelig. Betingelsen herfor er dog at leieren har sittet på bruket i minst 10 år eller han og hans ektefelle og nogen som er beslektet eller besvogret med ham i rett op- eller nedstigende linje i tilsammen minst 20 år. Forlengelsen må derhos ikke medføre sådan uforholdsmessig skade eller ulempe som omhandlet i § 22.

Blir partene ikke selv enige om leievilkårene, fastsettes disse av jordstyret således som dette finner det rimelig efter forholdene i bygden. Bestemmelsene i foregående paragraf om, at jordstyret først skal forsøke å ordne saken i mindelighet, gjelder også her, likedan adgangen til gjenoptagelse efter 10 år.

Sådan forlengelse av leieforholdet kan også fastsettes til fordel for jordleierens ektefelle, barn, herunder adoptivbarn, og barnebarn.

§ 38. Begrensning av kontraktsfriheten i jordleieforhold.

Bestemmelsene om omordning og forlengelse kan ikke fravikes til jordleierens skade.

B. Om forkjøpsrett.

§ 39. Hovedregel for forkjøpsrett.

Når bortleiet bruk som går inn under dette kapitel overdras eller ved arv, skifte, odelsløsning eller tvangssalg går over til ny eier enten alene eller i forbindelse med annen fast eiendom, rettighet eller løsøre, har leieren forkjøpsrett til bruket. Dog kreves, at leieren selv eller medregnet hans ektefelle og deres foreldre og besteforeldre har sittet på bruket i minst 10 år.

22 juni. § 40. Forkjøp ved sameie og ansvarlige
Nr. 25. selskaper.

Hvor bruket tilhører et sameie eller ansvarlig selskap, ansees bruket eller hvor dette ikke er særskilt skyldsatt da den hele eiendom for overdratt, når et av medlemmene dør eller når en andel i selskapet eller sameiet på annen måte skifter eier. Verdien av de øvrige andeler fastsettes da ved skjønn.

§ 41. Undtagelser fra forkjøpsretten.

Jordleieren har ikke forkjøpsrett, når bruket er avhendet i forbindelse med annen fast eiendom og skjønnet finner, at fraskillelsen av bruket vilde medføre sådan uforholdsmessig skade eller ulempe som i § 22 nevnt.

Heller ikke har leieren forkjøpsrett, når overdragelsen foregår til nogen som er beslektet eller besvogret med overdrageren i rett op- eller nedstigende linje eller i første side-linje eller til ektefelle eller adoptivbarn. Undtatt er likeledes erhvervelse ved odelsløsning når odelsløseren enten er den nærmeste odelsberettigede eller står i sådant slektskap-forhold som foran nevnt til den nærmeste odelsberettigede.

Hvor der tilligger leiebruket vesentlig mere skog enn til husbruk og gårdsbruk, kan det efter begjæring fra nogen av partene ved skjønn bestemmes, at det overskytende eller en del derav skal være undtatt fra forkjøp, såfremt skjønnet finner sådan deling rimelig og uten vesentlig skade for eiendommen eller nogen av partene.

§ 42. Om brukets grenser og herligheter m. v.

Er bruk, som ikke er særskilt skyldsatt, avhendet i forbindelse med annen fast eiendom, blir dets nærmere grenser og tilligelser i forhold til denne under iakttagelse av betingelsene i § 22, annet ledd, å fastsette på den måte, som er mest hensiktsmessig for så vel bruket som den gjenstående eiendom. Herunder kan bruket i tilfelle omordnes og, hvor det er rimelig adgang til det, utvides ved tillegg av dyrkningsjord, så det blir skikket eller mere skikket enn før til dyrkning og bruk som selvstendig jordbruk. Og særlig bør det, hvor dertil er rimelig adgang, tillegges de herligheter og rettigheter, som efter de stedlige forhold ansees hensiktsmessig eller av vesentlig betydning til husbruk og gårdsbruk, såsom veier, skog, havn, torvmyr, fiske o. l., alt som foran nevnt under iakttagelse av betingelsene i § 22 annet ledd.

§ 43. Forkjøpssummen m. v.

Bruket overtas efter den kjøpesum og for øvrig på de vilkår, som det er overdradd for. Dog kan selgeren under

enhver omstendighet kreve, at kjøpesummen mot kontraktsmessig skjøte betales kontant innen 6 måneder efter at der foreligger endelig avgjørelse om at bruket overtas med forkjøpsrett. De endringer, som dette måtte medføre i avtalen om overdragelsen, fastsettes i mangel av mindelig overenskomst ved skjønn. Enn videre kan leieren kreve, at den del av vederlaget, som ikke består i pengeydelse eller ydelse av føderåd, eller som er gjort avhengig av en betingelse, hvis oppfyllelse ikke ligger i leierens hånd, verdsettes til et pengebeløp, som i mangel av mindelig overenskomst fastsettes av skjønn. Kan en betinget ydelse ikke verdsettes i penger, hvilket i tvisttilfelle likeledes avgjøres av skjønn, bortfaller ydelsen uten vederlag.

Er der i salgsvilkårene betinget rett for selgeren til gjenkjøp eller for selger eller kjøper til å fragå handelen, såfremt forkjøpsrett gjøres gjeldende, eller til for øvrig å fragå handelen under betingelser, hvis oppfyllelse ikke ligger i leierens hånd, kan en sådan gjenkjøps- eller fragåelsesrett ikke gjøres gjeldende like overfor leieren.

Er der fastsatt en felles kjøpesum for bruket og annen fast eiendom, rettighet eller løsøre, som samtidig er overdradd, blir det å fastsette ved skjønn, hvor stor del av den felles kjøpesum forholdsmessig faller på bruket.

Opgis overdragelsen helt eller delvis å være en gave, blir kjøpesummen å fastsette ved skjønn.

I forkjøpssummen kommer til fradrag krav på godtgjørelse for forbedringer av bruket, som leieren måtte ha.

§ 44. Om utjevning av forkjøpssummen.

Er der i forbindelse med det bruk, som er gjenstand for forkjøp, avhendet annen fast eiendom, rettighet eller løsøre, men med særskilt kjøpesum for bruket, og den forkjøpsberettigede mener, at den pris som er satt på bruket, er uforholdsmessig høy i forhold til den som er satt på det annet, kan han kreve skjønnets avgjørelse i saken. Skjønn fastsetter da, hvis det finner hans påstand riktig, hvor stor del av den samlede kjøpesum forholdsmessig faller på bruket.

§ 45. Frister for forkjøp m. v.

Ønsker leieren å gjøre forkjøpsrett gjeldende, må han innen 6 uker, efterat han har fått underretning fra selgeren eller kjøperen, og i hvert fall innen 6 uker, efterat han er blitt bekjent med salget, gi erklæring til selgeren og kjøperen om, at han vil overta bruket.

Skjønn efter § 43 må i tilfelle være begjært innen samme frist som nevnt i første ledd.

22 juni. Er skjønnet begjært, regnes fristen for avgivelsen av den
Nr. 25. i første ledd omhandlede erklæring fra skjønnets eller i tilfelle overskjønnets avholdelse.

§ 46. Forkjøpsrett for kommunen.

Under samme vilkår og på samme måte som foran nevnt har kommunen forkjøpsrett til bruk, som for ikke over 10 år siden har vært bortleiet som i § 35 nevnt, men nu er nedlagt som eget bruk, såfremt skjønnet finner at det igjen bør opprettes som eget bruk.

Likedan har kommunen forkjøpsrett til bortleiede bruk, som leieren ikke ønsker å overta ved forkjøp. Forkjøpsfristen er her 6 uker efter utløpet av leierens frist.

§ 47. Adgang til forhåndsavgjørelse.

Så vel eieren som den der påstår å ha forkjøpsrett, kan også før avtale om overdragelse er truffet ved skjønn få avgjort om et bruk er av den art, at det efter §§ 39 og 41 første ledd, jfr. § 42 og § 46, kan være gjenstand for forkjøp. Avgjørelsen er bindende for 10 år fremover.

§ 48. Forkjøpsretten kan ikke fraskrives.

Retten til forkjøp kan ikke fraskrives eller frafalles.

C. Om tvungen avståelse.

§ 49. Hvad der kan kreves avstått.

Foruten den adgang til tvungen avståelse som følger av de øvrige bestemmelser i denne lov, har herredskommunen når det gjelder bortleiet bruk som går inn under dette kapitel, med Kongens samtykke dessuten adgang til å kreve tvungen avståelse under nedenstående vilkår.

Innen 3 år efter lovens ikrafttreden kan herredskommunen på samme måte også kreve avståelse av jord, som for ikke over 10 år før lovens ikrafttreden har vært bortleiet, men for tiden ikke er bortleiet på sådanne vilkår, at forholdet går inn under dette kapitel. Avståelse kan dog ikke kreves, når jorden drives som selvstendig bruk av eier, som er bosatt på bruket.

Søknad om sådan avståelse som i denne paragraf nevnt skal imøtekommes medmindre særlig sterke grunner taler mot.

§ 50. Til fordel for hvem avståelse kan kreves.

Avståelse kan bare kreves når jorden skal overdras til en leier, som har sittet på bruket i minst 30 år, heri medregnet

den tid, som hans ektefelle og nogen med hvem han er beslektet eller besvogret i rett op- eller nedstigende linje har sittet på bruket. 22 juni. Nr. 25.

Uansett leietidens varighet kan avståelse kreves, når leieren eller hans nevnte pårørende har ryddet eller bygget det vesentlige av bruket.

Avståelse kan i tilfelle kreves også til fordel for leierens ektefelle, barn, herunder adoptivbarn, og barnebarn.

Er der flere ansøkere, til hvis fordel jorden kan kreves avstått, skal den fortrinsvis overdras den, som må ansees sterkest knyttet til bruket. Ved siden herav skal der dog tas hensyn til om vedkommende person, herunder også hans ektefelle og barn, er skikket til å eie og drive jorden som jordbruk.

§ 51. Endel nærmere bestemmelser.

Bestemmelsene i § 21 (hvad der kan kreves medtatt ved avståelsen), § 24 (om erstatningens fastsettelse), § 25 (om frister m. v.) og §§ 26 til og med 33 finner tilsvarende anvendelse. Bestemmelsene i § 22, annet ledd, gjelder likeledes, men med den forandring at avståelsen skal fremmes medmindre skjønnnet finner at særlig sterke grunner taler mot. Likeledes gjelder bestemmelsene i § 23 (om søknad om tvungen avståelse) tilsvarende, med det tillegg at Kongen, hvor herredsstyret ikke imøtekommer søknaden, også kan gi tillatelse til avståelse direkte til søkeren selv. Videre gjelder bestemmelsene i § 42 (om brukets grenser m. v.) tilsvarende, med det tillegg at brukets tidligere område og tilliggende herligheter, hvor skjønnnet finner det rimelig, også kan innskrenkes til fordel for den gjenværende eiendom eller til fordel for annet leiebruk som kan kreves avstått.

D. Forskjellige bestemmelser.

§ 52. Rett for leieren til midlertidig å fortsette bruken av eiendommen.

Husmann, bygselmann eller leilending som innen et år efter at denne paragraf er trådt i kraft har innsendt søknad til herredsstyret om tvungen avståelse av jord eller til jordstyret om forlengelse av leieforholdet efter dette kapitel, skal uansett om leieforholdet ifølge opsigelse fra eierens side eller ifølge leieavtalen skulde ha ophørt før, dog ha rett til å fortsette bruken av leiebruket, inntil første faredag efter at det er endelig avgjort, om avståelsen eller forlengelsen skal innrømmes. Den samme rett har også leierens ektefelle, barn, herunder adoptivbarn, og barnebarn, hvor leieforholdet opphører ved dødsfall.

Leievilkårene skal være de samme som før, dog kan

22 juni. grunneieren, hvis han finner at avgiften er for lavt satt, for-
Nr. 25. dre dette spørsmål avgjort ved skjønn av jordstyret.

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder dog ikke, hvor det ved endelig dom er avgjort, at leieren har forbrutt sin leierett.

Derhos kan vedkommende departement, efter søknad fra eieren og efterat leieren har hatt anledning til å uttale sig, i særlige tilfelle gi tillatelse til at leieforholdet ophører uansett bestemmelsene i denne paragraf.

§ 53. Om stempelavgift m. v.

Overdragelsesdokument vedkommende erhvervelse av eiendom i medhold av dette kapitel er fritatt for stempelavgift. Heller ikke betales sportler til statskassen for tinglysing som i den anledning er nødvendig.

Kapitel VI. Om vern av dyrket mark m. v.

§ 54. Forbud mot å legge dyrket mark ut til skog m. v.

Uten jordstyrets samtykke skal det være forbudt å la dyrket mark gå over til skoggrunn, havnegang eller utslått. Heri inngår dog ikke de tilfelle, at dyrket mark legges ut til beite, når dette er ledd i en rasjonell driftsmåte.

I tilfelle av overtredelse av dette forbud skal jordstyret sette eieren en rimelig frist til enten å gjenoprette dyrkningen eller å dyrke op et tilsvarende areal. Jordstyret fastsetter samtidig en årlig løpende mulkt som påløper inntil pålegget er etterkommet. Tvangsmulkten som avsettes til et jordfond for herredet (§ 88) kan inndrives ved utpantning.

§ 55. Vanhevd av jordbruk.

Hvor jordstyret finner, at jordbruk tilhørende aktieselskaper eller annet selskap med begrenset ansvar, stiftelse, korporasjon, utenbygdsboende eller fremmed kommune, er i vanhevd, kan det sette eieren en rimelig frist til å bringe jordbruket op i forsvarlig hevd. I fristsettelsen skal jordstyret gi eieren pålegg om de arbeider, som i det øie-med skal utføres. For overtredelse av pålegget fastsetter jordstyret en årlig løpende mulkt på hvilken bestemmelsene i § 54 kommer til anvendelse.

Herredsstyret kan ved vedtekt, godkjent av vedkommende departement, gjøre bestemmelsene i denne paragraf gjeldende også for innenbygdsboende eiere av jordbruk.

Kapitel VII. Om forholdet mellem beite og utslått. 22 juni.

§ 56. Om ordning og avståelse. Nr. 25.

Når utslått (markeslått, fjelleng, fjellslått o. l.) som ligger i beitestrekning, hindrer en rasjonell utnyttning av beitet, kan de beiteberettigede eller et flertall av dem søke jordstyret om ordning av forholdet mellom beite og utslått. Jordstyret kan da foreta fornøden ordning såfremt det finner at forholdet kan ordnes på en tilfredsstillende måte og med rimelige omkostninger ved inngjerding av slåtten eller på annen måte f. eks. ved at slåtten flyttes til et annet sted eller lignende. Ordnes forholdet ved inngjerding avgir jordstyret de fornødne bestemmelser om gjerdehold. Hvorledes omkostningene med gjerdet eller annen ordning blir å bære fastsettes av jordstyret efter den nytte hver har av ordningen. Efter minst 10 års forløp kan den slåtteberettigede eller minst $\frac{1}{3}$ av de beiteberettigede forlange den trufne ordning undergitt ny avgjørelse av jordstyret. Ordning truffen i medfør av foranstående bestemmelser kan ikke omordnes av utskiftningsretten medmindre denne finner det nødvendig av hensyn til utskifting eller ordning av bruksforholdene i beitestrekningen eller tilstøtende strekning.

Finner jordstyret ikke å kunne foreta sådan ordning som nevnt kan de beiteberettigede eller et flertall på deres vegne med Kongens samtykke kreve avstått eiendomsrett eller bruksrett til slåtten, såfremt fordelene ved avståelsen er overveiende mot den skade og ulempe som derved voldes den slåtteberettigede. Omkostningene med avståelsen fordeles mellom de beiteberettigede innbyrdes i forhold til den nytte hver av dem har av avståelsen. Tvist om fordelingen avgjøres av skjønnet.

Den fordeling av utgifter som her er nevnt gjelder kun i den utstrekning ikke annet fordelingsgrunnlag måtte følge av lov om jords fredning av 16 mai 1860 eller av overenskomst eller annet rettsgyldig grunnlag.

Bestemmelsene i denne paragraf gjelder ikke statsalmenninger. I bygdealmenninger utøver almenningsstyret den rett som her er tillagt de beiteberettigede.

Paragrafene 21, 22, 23, første ledd, og 24 til og med 27 finner tilsvarende anvendelse.

Er der over strekningen forlangt nogen forretning efter utskiftningsloven før der foreligger endelig avgjørelse om ordning eller avståelse, henlegges ordning og avgivelse av skjønn, takster og kjennelser vedkommende avståelsen til utskiftningsretten, såfremt denne finner det nødvendig av

22 juni. hensyn til en hensiktsmessig fremme av utskiftningsforret-
Nr. 25. ningen.

Kapitel VIII. Om flertallsvedtak i visse fellesskap.

§ 57. Flertallsvedtak i sameiestrekninger.

I sameiestrekninger kan følgende spørsmål avgjøres ved flertallsvedtak av eierne:

- a) Spørsmål om ordning av deres fellesbruk innen sameiestrekningen, såsom av beite, slått m. v. Undtatt fra denne bestemmelse er dog jakt og fangst (se herom § 3 i lov om jakt og fangst av 20 mai 1899).
- b) Spørsmål om arbeider til jordens bedre utnytting av den enkelte eller i fellesskap, såsom ved opdyrkning eller annen kultivering, skogplantning, skogfredning o. s. v.
- c) Spørsmål om å avhende til opprettelse eller utvidelse av jordbruk eller til boligtomter dertil skikket grunn som ikke kan antas å trenge til eiernes eget bruk.
- d) Spørsmål om bortleie eller avhendelse av beite og andre jordbruksherligheter, som ikke kan antas å trenge til eiernes eget bruk.

Stemmene beregnes efter det forholdstall hvori eierne har del i sameiet eller, hvor bestemt forholdstall ikke er gitt, efter deres eiendommers skyld overensstemmende med utskiftningslovens § 33.

Utgifter som måtte være forbundet med vedtaket bæres av eierne i samme forhold. Gjelder det tiltak som ikke kommer alle til forholdsvis like stor nytte, kan dog enhver av eierne kreve utgiftene fordelt efter den nytte hver har av det.

§ 58. Flertallsvedtak i felles beitestrekning.

I felles beitestrekning, statsalmenning dog undtatt, kan et flertall av de beiteberettigede foreta ordning av deres innbyrdes beiteforhold innen fellesbeitet. Herunder kan treffes bestemmelse om beitets inndeling i felter, om beitetiden, hvad slags og hvor meget fe kan beite på hvert felt m. v. Utgifter som måtte være forbundet med ordningen bæres av de beiteberettigede i forhold til den nytte de har av den. Paragraf 57, annet ledd, gjelder tilsvarende.

§ 59. Møte av de berettigede.

Vedtak efter §§ 57 og 58 fattes på fellesmøte av de berettigede. Møtet må være begjært innkalt av minst en femtedel av de berettigede. Innkallelsen skjer med en måneds

varsel, vidnefast eller gjennom anbefalt brev. Til vedtak er 22 juni. det tilstrekkelig at det opnåes flertall blandt de møtende. Til Nr. 25. å forestå gjennomføringen av de vedtak som blir gjort og hvad dermed står i forbindelse kan velges et styre.

§ 60. Innbringelse for jordstyret.

Sådan vedtak som nevnt i §§ 57—59 kan innen en måned efter vedtaket innbringes for jordstyret, hvis avgjørelse er endelig.

§ 61. Når vedtaket blir endelig.

Vedtak efter dette kapitel blir endelig når 6 måneder er gått efterat det er gjort eller i tilfelle godkjent av jordstyret, så fremt ikke nogen av de berettigede innen nevnte frist har krevet utskiftning eller ordning efter utskiftningsloven. Tar rekvirenten kravet tilbake i medfør av utskiftningslovens § 17 første punktum eller nektes utskiftning eller ordning fremmet, blir vedtaket igjen bindende.

Også efter utløpet av 6 måneders fristen kan utskiftning eller ordning kreves, men den, som ved vedtaket har fått en rett, står da i samme stilling som enhver annen rettighetshaver.

§ 62. Adgang til gjenoptagelse.

Vedtak som går ut på en ordning av forholdet mellem de berettigede innbyrdes kan igjen prøves overensstemmende med dette kapitel når minst 10 år er gått, medmindre vedtaket selv fastsetter hvor lang tid det skal gjelde.

§ 63. Nærmere avgrensning.

Bestemmelsene i dette kapitel gjelder med de begrensninger som måtte følge av overenskomst eller annet rettsgyldig grunnlag.

§ 64. Avgjørelse av tvist.

Tvist som opstår i anledning av bestemmelsene i dette kapitel avgjøres av jordstyret.

Kapitel IX. Om gjennomføring av enkelte sams jordbrukstiltak.

§ 65. Hvilke tiltak bestemmelsene omfatter.

Når anlegg av gårdsvei, anlegg og vedlikehold av seter-veier, drifteveier, veier i dyrkningsøiemed, sams gjerdetiltak, anlegg mot sandflukt, stenskred eller jordskred eller ordning av sams sauesanking har interesse for flere men disse ikke kan bli enig om utførelsen, kan Kongen under de

22 juni. vilkår som nedenfor er nevnt, pålegge enhver interessert å
Nr. 25. bidra til tiltaket i forhold til den nytte han har av det.

Den som har vært uvillig til å delta kan dog istedet velge å utrede en av jordstyret fastsatt sum svarende til den fordel tiltaket har bragt ham. Forlangende herom må han i tilfelle fremsette overfor jordstyrets formann senest 14 dager efter at han er blitt gjort kjent med Kongens avgjørelse. Jordstyret treffer sin avgjørelse så snart det antar at det er mulig å skjønne over fordelene.

§ 66. De nærmere vilkår.

For at sådan bidragsplikt skal kunne pålegges må krav herom fremsettes av interesserte som i almindelighet utgjør enten et flertall eller en overvekt i interesser likesom Kongen må finne at tiltaket er berettiget og ikke vil påføre nogen av interessentene utgifter som står i misforhold til hans økonomiske evne.

Før Kongen treffer sin avgjørelse blir jordstyrets uttalelse å inhente.

§ 67. Om utligning m. v.

Utligningen av bidrag og alle i forbindelse dermed stående spørsmål avgjøres av jordstyret.

De utlignede beløp kan inndrives ved utpantning.

§ 68. Møte av de interesserte.

Er bidragsplikt pålagt, innkalder jordstyrets formann de interesserte til møte til vedtak av nærmere regler for det samvirkelag som således er opprettet og til valg av styre og fastsettelse av instruks for dette. Blir det ikke enighet om reglene eller valget av styre eller om instruksen for dette, treffer jordstyret de fornødne bestemmelser.

Tvist som oppstår innen samvirkelaget blir å avgjøre av jordstyret, medmindre reglene for laget anderledes bestemmer.

§ 69. Om adgang til gjenoptagelse.

Når 3 år er gått fra den dag samvirkelaget er stiftet (jfr. § 68) kan enhver av interessentene forlange spørsmålet om fremtidig bidragsplikt og hvad dermed står i forbindelse prøvet på nytt av jordstyret.

Kapitel X. Om tvungen avståelse av tomter m. v.

§ 70. Avståelse av tomter m. v.

Hvor trangten til boligtomter ikke i fornøden utstrekning og på rimelig måte kan tilfredsstilles ved frivillig overdragelse eller ved forkjøp, kan herredskommunen med Kongens samtykke kreve tvungen avståelse av grunn til utstykning i

boligtomter og hvor dertil er rimelig adgang med fornøden grunn til have. 22 juni.
Nr. 25.

Likeledes kan kommunen med Kongens samtykke kreve tvungen avståelse av grunn til samvirketiltak og kommunale tiltak og til forsamlings- og foreningslokaler, grunn i samferdselsøiemed og grunn for å sikre eller fremme en hensiktsmessig regulering særlig av centrale strøk i herredet.

Er der på leiet (festet) grunn opført nogen sådan bebyggelse som i første og annet ledd nevnt og husene tilhører leieren kan Kongen likeledes gi herredskommunen tillatelse til å kreve tvungen avståelse av grunnen til fordel for leieren.

Samme adgang til å kreve tvungen avståelse som kommunen har også staten.

Paragrafene 21 til og med 34 finner tilsvarende anvendelse så langt de passer.

Kapitel XI. Om grunnforholdene i fiskeridistriktene.

§ 71. Om tvungen avståelse.

Foruten i de tilfelle som følger av de øvrige bestemmelser i denne lov, kan tvungen avståelse kreves av så vel ubebygget som bebygget grunn når dette finnes påkrevet av hensyn til fiskeribedriften eller interesser som står i forbindelse med den, herunder å sikre og lette fiskerne og andre næringsdrivende på stedet uhindret adgang til å drive deres erhverv (deriblandt foredling av produktene). Avståelse kan således bl. a. kreves av grunn til våningshus, rorbuer og egnebuer, grunn til samvirketiltak, til anlegg for tilvirkning og omsetning av fisk og fiskeprodukter, til oprettelse av handelsforretninger og til håndverksdrift, grunn til tørkeplasser og til hjellbruk, salteplasser, trandamperier, båttopsett, almenninger, landingsplasser og til kaier, alt tillikemed de nødvendige adkomstveier.

I samme øiemed kan også bruksrett eller annen rettighet over grunn kreves avstått eller avløst.

Avståelse etter denne paragraf kan kreves av staten og med Kongens samtykke av vedkommende herredskommune og fylkeskommune og av samvirkelag hvis vedtekter godkjennes av Kongen. Kongen kan for tillatelsen sette sådanne vilkår som finnes påkrevet av almene hensyn.

Bestemmelsene i §§ 21, 22, 23 første ledd og §§ 24 til 34 finner tilsvarende anvendelse så langt det passer.

§ 72. Om omordning og forlengelse av leieforhold i fiskevær.

I fiskevær kan jordstyret hvor det finner det rimelig, etter søknad fra leieren foreta omordning og forlengelse av

22 juni. kontrakt om leie av hus eller grunn selvom forholdet ikke
 Nr. 25. er husmanns-, bygsel- eller leilendingsforhold og uansett om leieforholdet er eldre eller yngre enn loven. På sådan omordning og forlengelse finner bestemmelsene i §§ 36—38 tilsvarende anvendelse. Dog bortfaller betingelsen i § 36 om at det skal være gått en viss frist fra kontraktens oprettelse, likesom også betingelsene i de to første punktummer av § 37 bortfaller.

Kapitel XII. Avhendelse av jord som tilhører det offentlige og kommuner.

§ 73. Bestemmelsenenes virkeområde.

Når det offentlige avhender jord som er bestemt til jordbruk gjelder de bestemmelser som er fastsatt i dette og neste kapitel. Vedkommende departement kan fastsette sådanne supplerende bestemmelser, som det finner påkrevet.

Bestemmelsene gjelder likeledes, når en kommune vil avhende jord som er bestemt til jordbruk. Dog kan vedkommende departement i særlige tilfelle gjøre undtagelse herfra. Ved kommunale avhendelser blir uttrykket «det offentlige» og «vedkommende departement» («departementet») i dette og i neste kapitel å lese som om der stod «kommunen» og «kommunestyret».

§ 74. Brukets størrelse m. v.

Eiendommen bør, hvor dertil er rimelig adgang, være så stor, at der på den er eller kan opprettes et jordbruk, tilstrekkelig stort til å beskjeftige en families egen arbeidskraft. Hvor overdragelsen gjelder allerede bestående bruk eller hvor det er nogenlunde lett og varig adgang til annet erhverv, kan eiendommen dog være mindre.

Bruket bør, hvor dertil er rimelig adgang, tillegges de herligheter og rettigheter, som efter de stedlige forhold anses hensiktsmessig eller av vesentlig betydning til husbruk og gårdsbruk, såsom veier, skog, havn, torvmyr, fiske o. lign.

Før eiendommens størrelse fastsettes skal jordstyrets uttalelse være innhentet.

§ 75. Kjøperen.

Eiendommen bør overdras personer, som er skikket til å eie, drive og vedlikeholde den som jordbruk. Herunder kan også tas hensyn til om ektefellen eller barnene fyller disse krav.

Har eiendommen vært bortleiet, bør den fortrinsvis overdras til brukeren eller hvis han ikke vil overta eien-

dommen til den som ved slektskap, bruk eller på annen måte er sterkest knyttet til den. 22 juni. Nr. 25.

§ 76. Pris.

Eiendommen skal av det offentlige overdras til en pris, som ikke overstiger hvad der kan betales for den av en jordbruker, som vil sitte med den og bruke den som jordbruk. Såfremt eiendommen selv koster det offentlige mere, kan den dog overdras efter selvkostende. Før prisen fastsettes blir jordstyrets uttalelse å innhente.

Har eiendommen vært bortleiet og den overdras til brukeren eller hans slekt eller andre pårørende bør der ved fastsettelsen av prisen tas rimelig hensyn til det arbeide og den påkostning, som de har nedlagt på eiendommen, forsåvidt de ikke herfor allerede kan antas å ha fått tilstrekkelig vederlag i en eller annen form.

§ 77. Erhvervsformene. Kjøp og arvefeste.

Eiendommen kan overdras enten som almindelig kjøp mot betaling av den efter § 76 fastsatte pris eller som arvefeste mot en årlig rente av den. Er eiendommen bebygget, må dog husene alltid overtas som almindelig kjøp.

Dersom arvefesteeier senere foretrekker å få eiendommen overdratt som almindelig kjøp, har han å søke vedkommende departements samtykke hertil. Sådant samtykke bør departementet gi, hvor ikke særlige hensyn taler derimot. Som kjøpesum fastsettes den vurderingssum, hvorav arvefesteren har å svare rente. Har pengeverdien i mellomtiden undergått nogen vesentlig forandring, blir dog å ta tilbørlig hensyn hertil.

Hvor dette og følgende kapitel bruker uttrykket eier, menes hermed også arvefesteeier, medmindre det motsatte fremgår av sammenhengen.

§ 78. Renteavgiften.

Den renteavgift som en arvefesteeier skal betale skal være den samme som rentefoten til enhver tid for tilsvarende lån i Den norske stats småbruk- og boligbank. Dog kan den hvor det gjelder kommuner settes så høi at kommunen er skadesløs.

Er jorden helt eller delvis udyrket kan departementet bestemme, at der for en viss tid eller inntil videre ikke skal svares nogen eller bare en lavere rente.

22 juni. *Kapitel XIII. Erhververens rådighet over eiendom erhver-*
 Nr. 25. *vet i medhold av denne lov.*

§ 79. Erhververens rådighet over eiendommen.

Med de begrensninger som følger av dette kapitel utøver den som i medhold av denne lovs kapitel IV, V og XII erhverver en eiendom til jordbruk, en eiers fulle rådighet over eiendommen. Bestemmelsene finner tilsvarende anvendelse så langt de passer også på den som erhverver bolig-tomt i medhold av kapitel X og XI.

§ 80. Forskrifter om bruk og beboelse av eiendommen m. v.

Den som til enhver tid er eier, plikter å bo på eiendommen og selv drive den som jordbruk på forsvarlig måte. I særlige tilfelle kan dog jordstyret tillate, at eieren ikke bor på eiendommen eller at han lar den drive av andre. Sådant tillatelse bør som regel kun meddeles for kortere tid om gangen. Departementet kan efter at jordstyret har uttalt sig, i særlige tilfelle gi samtykke til at eiendommen helt eller delvis brukes på annen måte enn som jordbruk, således hvor den påtenkte bruk samfundsmessig sett betegner en verdifullere utnyttning av grunnen. Samtykket kan gjøres betinget av en passende forhøielse av kjøpesummen.

§ 81. Adgang til pantheft av eiendommen.

Eiendommen med tilhørende bygninger kan rettsgyldig bare pantsettes for inntil et samlet beløp av $\frac{6}{10}$ av det som eiendommens erhvervelse og i tilfelle dens senere bebyggelse og annen forbedring kan antas å ha kostet. Denne bestemmelse gjelder dog ikke for lån som optas i Den norske stats småbruk- og boligbank.

Beløpets størrelse fastsettes ved skjønn av jordstyret for minst 5 år om gangen. Fastsettelsen blir å tinglyse.

Utover dette beløp kan dog pantsettelse finne sted med departementets samtykke.

Utlegg, avsetning og arrest i eiendommen med tilhørende bygninger kan bare tas for

- a) skatter og andre offentlige avgifter,
- b) erstatningskrav på grunn av forsetlig eller uaktsom skadegjørende handling,
- c) krav som grunner sig på lovbefalt forsørgelsesplikt,
- d) krav ifølge forpliktelser som skyldneren har påtatt sig før han erhvervet eiendommen.

§ 82. Til hvilken pris eiendommen kan overdras. 22 juni.
Nr. 25.

Eiendommen kan ikke overdras til høiere pris enn hvad der i sin tid måtte være betalt det offentlige for eiendommen (eller ved arvefeste for husene), med tillegg av den verdauk, som siden den tid er tilført eiendommen gjennom eiernes arbeide eller kapitalanvendelse og med fradrag av verdminsk som følge av den måte hvorpå eiendommen er drevet og vedlikeholdt m. v.

Fastsettelsen av den pris som således ikke må overskrides, skjer ved skjønn av jordstyret. I særlige tilfelle hvor jordstyret finner det rimelig, kan det fastsettes et passende tillegg, som imidlertid ikke uten departementets samtykke må overstige 25 pct. av verdauken (etterat verdminken er fratrullet).

Disse bestemmelser om prisen gjelder så vel for eiendommens overgang fra første erhverver som fra senere eiere og uten hensyn til den måte hvorpå overgangen skjer (frivillig overdragelse, skifte, tvangssalg m. v.).

§ 83. Overdragelse ved tvangsauksjon.

Uten hinder av bestemmelsene i § 82 kan eiendommen dog selges til en høiere pris ved tvangsauksjon, herunder auksjon i henhold til konkurslovens § 127, såfremt salg til en sådan pris er nødvendig for å dekke en fordring, som fordringshaveren i henhold til § 81 har rettsgyldig pantedrett for i eiendommen.

§ 84. Overdragelse til andre enn den nærmeste slekt.

Dersom første erhverver eller senere eiere vil overdra eiendommen til nogen, som ikke er beslektet med sig i rett op- eller nedstigende linje eller i første sidelinje eller besvogret i rett op- eller nedstigende linje, må departementets samtykke innhentes. Sådant samtykke kreves også til overgang av eiendommen til nogen sådan erhverver på annen måte, såsom ved arv, skifte eller tvangssalg.

§ 85. Gjenkjøpsrett for det offentlige.

Til eiendom som er overdratt ved almindelig kjøp (§ 77) har det offentlige gjenkjøpsrett i følgende tilfelle:

- a. Når eiendommen uten departementets samtykke overdras til nogen som ikke er så nær beslektet eller besvogret som i § 84 nevnt.
- b. Når eiendommen er overdratt til høiere pris enn i § 82 fastsatt.

- 22 juni. c. Når nogen av forskriftene i § 80 er overtrådt på en
 Nr. 25. sådan måte at viktige interesser krenkes.

Eiendommen kan overtas til den i § 82 omhandlede pris. Panteheftelser, som i henhold til § 81 er rettsgyldige, må dog respekteres.

§ 86. Det offentliges rett til omvurdering og gjenkjøp ved arvefeste.

Hvor det gjelder eiendom, som er overdratt ved arvefeste (§ 77), kan det offentlige i de tilfelle som er nevnt i § 85 a til c foreta en omvurdering av eiendommen, således at renteavgiften for fremtiden blir å beregne av den nye vurderingssum. Omvurderingen foregår på følgende måte:

Jordstyret fastsetter eiendommens verdi (iberegnet huser) overensstemmende med prinsippet i § 76 første punktum. Fra denne verdi fratrekkes den i § 82 nevnte pris. Det beløp som fremkommer efter fradraget, utgjør den nye vurderingssum, hvorav renteavgiften skal svares.

Den således fastsatte vurderingssum gjelder inntil eiendommen igjen måtte bli omvurdert, når nogen av de foran nevnte tilfelle atter inntrer.

Istedenfor omvurdering kan det offentlige, om det så ønsker, også gjøre gjeldende gjenkjøpsrett overensstemmende med § 85.

§ 87. Fristen for gjenkjøp og omvurdering.

Det offentlige må, i tilfelle det vil gjøre sin rett til gjenkjøp eller omvurdering gjeldende, henvende sig herom til jordstyret senest 2 måneder efter at vedkommende departement har fått opplysning om det forhold som gir det rett til gjenkjøp eller omvurdering.

§ 88. Jordfond.

Det overskudd, som det offentlige måtte få ved avhendelse av en eiendom erhvervet ved gjenkjøp eller ved dens omvurdering, blir å avsette til et fond (jordfondet), som fortrinsvis blir å anvende i det øiemed å muliggjøre avhendelse av dyrt erhvervede eiendommer til den pris, som er nevnt i § 76, 1ste punktum samt til å dekke kjøpesummen ved eiendommer som avhendes som arvefeste. Til dette fond kan også overføres andre beløp, såsom fortjeneste ved avhendelse av billig innkjøpte eiendommer eller særskilte bevilgninger o. l. De nærmere regler for fondet fastsettes av Stortinget for såvidt angår salg av det offentlige. For såvidt angår kommuners salg utferdiges de av kommunestyret med departementets godkjenning.

§ 89. Rettsskriverens innberetningsplikt. 22 juni.
Nr. 25.

Når noget overdragelsesdokument vedkommende eiendommen forlanges tinglyst uten at der er tilveiebragt betryggende legitimasjon for at vilkårene for overdragelse i §§ 82 til 84 foreligger, skal rettsskriveren gjøre anmerkning på skjøtet og i panteregistret om at det ikke er godtgjort at erhververen kan erhverve eiendommen. Anmerkningen skal av rettsskriveren hurtigst mulig meddeles vedkommende departement som kan bestemme at den atter blir å utslette.

Det samme gjelder, såfremt der forlanges tinglyst noget dokument, som omfattes av bestemmelsene i §§ 80 eller 81.

Kapitel XIV. Forskjellige bestemmelser.

§ 90. Adgang for selger til å begrense senere eieres rådighet over eiendommen.

Enhver som avhender jord, som er bestemt til småbruk eller almindelig gårdsbruk, kan betinge sig, at første erhverver og senere eiere av eiendommen skal være underkastet bestemmelsene i §§ 80, 81, 82, 83 og 84, eller enkelte av disse. Enn videre kan han forbeholde kommunen innløsningsrett til eiendommen overensstemmende med reglene om gjenkjøpsrett i § 85. Har han kun i sin almindelighet henvist til denne lov, blir dette å forstå således, at samtlige her nevnte paragrafer kommer til anvendelse.

Hvor der i foran nevnte paragrafer er brukt uttrykkene «det offentlige» og «vedkommende departement» («departementet») blir dette her å lese som om der stod «kommunen» og «kommunestyret».

§ 91. Lovens anvendelse i by.

Kongen kan bestemme, at denne lov helt eller delvis også skal komme til anvendelse i by.

§ 92. Utfærdigelse av nærmere regler.

Vedkommende departement gir de fornødne regler til gjennomføring av denne lov.

§ 93. Om ikrafttreden m. v.

Med undtagelse av § 52 trer denne lov i kraft den 1 januar 1929, dog således at valg av jordstyre blir å foreta innen den tid.

Lovens § 52 trer i kraft fra den tid den midlertidige lov av 25 juni 1926 om forlengelse av leietiden for husmenn, bygselmenn og leilendinger ophører, nemlig faredag 1929.

22 juni. Lov av 14 desember 1917 om tvungen avståelse av
Nr. 25. grunn i fiskevær i Finnmarkens amt m. v. opheves.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 22 juni 1928.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

22 juni. Lov om forandring i midlertidig lov om
Nr. 26. offentlig administrasjon av banker.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

At Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 21 juni 1928 sålydende:

I.

Følgende paragrafer i midlertidig lov om offentlig administrasjon av banker av 17 juli 1925 skal lyde:

§ 15. Nedsettes aktiekapitalen uten tilbakebetaling til aksionærene, eller blir den helt bortskrevet, og er beslutningen godkjent av Finansdepartementet, kommer forskriftene i aktielovens § 85, 3 og 4 ledd, ikke til anvendelse. Aktiene kan nedskrives inntil en krones pålydende, uten at banken ved utstedelse av nye aktier er bundet av forskriftene i aktiebanklovens § 40.

Beslutning om å søke ny aktiekapital tegnet kan fattes av administrasjonsstyret med samtykke av Finansdepartementet.

Uten hinder av bestemmelsen i aktielovens § 41, siste ledd, kan innskudd på nye aktier avgjøres ved motregning for såvidt angår den del av fordringen på banken som utvilsomt er i behold. Til motregning kan også anvendes fordringer som ikke er forfalne. Er en sådan fordring ikke rentebærende, reduseres den slik at motregningsbeløpet, til lagt renter efter beregning som i § 10, første ledd, bestemt, utgjør fordringen. Er fordringen rentebærende, reduseres den bare hvis rentesatsen er lavere enn Norges Banks diskonto med fradrag av 2 pct.; i så fall finner tilsvarende reduksjon sted.

Aktietegner i ny bank kan med Finansdepartementets samtykke dekke sitt aktieinnskudd ved overdragelse av dividende krav i administrert bank som avviker. Dog kan han ikke på den måte anvende mer enn inntil de første 50 pct. av hvad der efter administrasjonsstyrets og kontrollkomité-

ens bedømmelse av bankens stilling antas å falle som dividende på hans krav. 22 juni. Nr. 26.

Med Finansdepartementets samtykke kan forskudd på dividende betales av fordringer som er anerkjent eller som administrasjonsstyret mener utvilsomt må bli anerkjent, når forskuddet anvendes til dekning av aktieinnskudd som omhandlet i foregående ledd. § 10, næst siste og siste punktum, får i så fall tilsvarende anvendelse.

Bestemmelsene i sparebanklovgivningen er ikke til hinder for at en sparebank med Finansdepartementets samtykke overtar aktier i en aktiebank i henhold til bestemmelsene i de tre foregående ledd. Hvad der er bestemt i de to foregående ledd får tilsvarende anvendelse på tilskudd til grunnfondet hvor der stiftes en ny sparebank.

§ 42, første ledd. Når en bank blir tatt under konkursbehandling, får bestemmelsene i § 22, § 25, § 36, siste ledd og § 39, annet ledd tilsvarende anvendelse.

§ 43, første ledd. Åpner en bank almindelig akkordforhandling, får § 22, § 25, og § 39, annet ledd tilsvarende anvendelse. Har banken vært under administrasjon, får også § 39, fjerde ledd tilsvarende anvendelse.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 22 juni 1928.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

Lov om landets kornforsyning.

22 juni.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Nr. 27.

At Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 21 juni 1928 sålydende:

Kapitel I. Enerett for staten til innførsel av visse slag korn og mel.

§ 1. Staten har enerett (monopol) til å innføre til riket hvete, rug, bygg og havre samt ethvert formalingsprodukt derav. Eneretten omfatter også blandinger av disse vareslag og blandinger som har noget av dem til vesentlig bestanddel.

Vedkommende departement kan på nærmere fastsatte vilkår gi tillatelse til å innføre vareslag som går inn under monopolet.

22 juni. § 2. Varer som efter sin art faller inn under mono-
Nr. 27. polet, må ikke utføres fra riket uten tillatelse fra vedkom-
mende departement. Forbudet gjelder også for varepartier
av norsk avl.

Dog kan skib som avgår fra norsk havn medføre slike
varer som reiseproviant uten tillatelse fra departementet.
Kongen utferdiger de nærmere regler for denne undtagelse
fra forbudet.

§ 3. Bestemmelsene i de to foregående paragrafer skal
ikke være til hinder for at de der omhandlede varer føres
gjennom riket som transittgods.

De nærmere bestemmelser om kontrollen gis av Kongen.

§ 4. Kongen kan for grensehandel fastsette lempninger
i de regler for inn- og utførsel, som er gitt i de foregående
paragrafer.

§ 5. Kongen opnevner en fast skjønnsnevnd på tre
medlemmer, som med endelig virkning skal avgjøre enhver
tvist om nogen vare etter sin art faller inn under mono-
polet.

Enhver som kan påvise en økonomisk interesse i av-
gjørelsen kan forelegge nevnden spørsmålet om en varesort
faller inn under monopolet. Finner nevnden ikke å kunne
treffe avgjørelsen før et prøveparti av varen er ført hjem
til riket, kan den bestemme, at der uten hinder av monopol-
bestemmelsene kan innføres et sådant parti av en bestemt
størrelse.

Nevndens godtgjørelse fastsettes av Kongen. Utgiftene
med dens virke utredes av staten. Men hvis nogen påkaller
nevndens avgjørelse uten skjellig grunn, kan den pålegge
ham å utrede omkostningene ved skjønnet.

§ 6. Den som overtrer eller forsøker å overtre bestem-
melsene i §§ 1—4 eller nogen i medhold derav utferdiget be-
stemmelse, eller som medvirker dertil, straffes med bøter
inntil 100 000 kroner eller med fengsel inntil 6 måneder
eller med begge deler.

Varer som er blitt innført eller som forsøkes innført
eller utført i strid med bestemmelsene i denne lov, eller i
tilfelle varenes verdi, kan inndras hos den skyldige eller hos
den på hvis vegne han har handlet. Varene kan, uansett om
straffesak reises eller kan reises, straks beslaglegges og over-
tas av staten. I så fall skal dog eieren, hvis inndragning
ikke finner sted, ydes et vederlag, som svarer til verdens-
markedets pris på varen den dag beslagleggelsen fant sted,
beregnet cif. ved nærmeste mølle som staten eier eller be-
nytter til maling.

Hvis nogen, som i kraft av bestemmelsene i denne para-

graf har fått et vareparti beslaglagt, påstår at varen efter sin art faller utenfor monopolet, skal den myndighet som har foretatt beslagleggelsen straks sende skjønnsnevnden forseglede stikkprøver av varepartiet. Finner nevnden at klageren hadde skjellig grunn til å anta at varen var monopolfri må der ikke reises tiltale mot ham efter denne paragraf.

§ 7. Staten har rett til å ekspropriere enhver norsk handelsmølle som er eller har vært i drift, med alle de tiliggende eiendommer, beholdninger, lagre og herligheter som ansees nødvendige eller ønskelige for driften, samt å inntre i alle de kontrakter firmaet som mølle har løpende.

Drives en handelsmølle i forbindelse med en annen bedrift på en slig måte at det vilde påføre denne annen bedrift særdeles store ulemper om møllen blev skilt ut, kan dog eieren motsette sig ekspropriasjonen.

§ 8. Omfanget av og erstatningen ved ekspropriasjonen fatsettes av en takstkommisjon på 9 medlemmer, med fornøden sakkyndighet på de forskjellige områder. Formannen skal være en erfaren dommer med de egenskaper som er foreskrevet for høiesterettsdommere. Kommisjonen opnevnes av Kongen som også opnevner personlige varamenn for medlemmene.

Alle kommisjonens skjønn er endelige. Spørsmålet om nogen ekspropriasjon skal nektes fremme fordi eieren nedlegger påstand om det efter annet ledd i § 7, ansees som en skjønnsmessig avgjørelse.

Kommisjonens kjennelser i rettsspørsmål påankes direkte til Høiesterett. Ankefristen og varselfristen er fire uker, og saken innstevnes uten hensyn til Høiesteretts sesjon og foretas efter varslets utløp utenfor ordenen.

Kapitel II. Om organisasjonen av statens kornforretning.

§ 9. Statens kornforretning ledes av en administrerende direktør og et råd.

Direktøren ansettes av Kongen med 6 måneders gjensidig opsigelse. Hans lønn fastsettes av Stortinget. Blir han opsagt kan det bestemmes at han straks skal fratre.

Rådet består av 7 medlemmer. Det velges av Stortinget for 3 år om gangen. Rådet velger selv formann og næstformann. Medlemmene får skyss- og kostgodtgjørelse som for stortingsmenn bestemt. Deres lønn fastsettes av Stortinget.

Stortinget velger dessuten hvert tredje år 5 varamenn.

§ 10. Antallet av høiere overordnede funksjonærer

22 juni. fastsettes av Stortinget som også fastsetter deres lønn. De Nr. 27. ansettes av vedkommende departement efter innstilling av direktøren med 6 måneders gjensidig opsigelse. Blir nogen av dem opsagt plikter han på forlangende å fratre straks.

Direktøren ansetter øvrig personale ved forretningen i fornødent antall.

Hverken direktør, overordnede funksjonærer eller øvrig personale går inn under lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918.

§ 11. Direktøren leder den daglige drift av forretningen under tilsyn av rådet.

Rådet fører i store trekk tilsyn med forretningens ledelse. Hvor det gjelder store eller prinsipielt viktige saker skal direktøren bringe dem inn for rådet, hvor dette kan skje uten skadelig forsinkelse for saken.

Efter at en sak har vært drøftet i rådet treffes avgjørelsen av direktøren, medmindre det gjelder saker som skal forelegges departementet til avgjørelse.

Direktøren tilstiller rådet månedlige rapporter angående forretningens drift.

Rådet trer sammen minst en gang hvert fjerdingår. Det innkalles for øvrig når formannen eller direktøren eller vedkommende departement finner det ønskelig eller 2 medlemmer forlanger det. For at det skal være beslutningsdyktig må minst 5 medlemmer være tilstede. I tilfelle av stemmelighet gjør formannens stemme utslaget.

Til å føre det nærmere tilsyn med forretningens ledelse opnevner rådet innen sin midte et arbeidsutvalg på 2 medlemmer, hvorav det ene skal være formannen. Dette utvalg holder i almindelighet møte med direktøren en gang om uken og for øvrig når direktøren eller vedkommende departement eller et av medlemmene ønsker det.

Store eller prinsipielt viktige saker angående forretningens ledelse og drift blir å forelegge for vedkommende departement til endelig avgjørelse hvor dette kan skje uten skadelig forsinkelse for saken. Det samme gjelder saker som har vært forelagt rådet når dette enstemmig inntar et annet stannpunkt til saken enn direktøren. Ordinære forretningsspørsmål avgjøres dog av direktøren.

Kongen utferdiger for øvrig nærmere regler om hvilke saker skal forelegges for rådet og hvilke saker skal gå til departementet. Likeledes utferdiger Kongen nærmere instruks for direktøren og rådet.

Vedkommende departement kan la sig representere i rådets og arbeidsutvalgets møter ved en representant uten stemmerett.

§ 12. Direktøren utarbeider og forelegger for rådet 22 juni. regnskapsoppgjør for det avsluttede driftsår. Opgjøret blir Nr. 27. å innsende til departementet innen en av dette fastsatt frist.

Innen en av departementet fastsatt frist har direktøren sammen med rådet å avgi til departementet de fornødne forslag vedkommende kornforretningens drift for det påfølgende driftsår samt forslag om anvendelsen av forrige driftsårs overskudd.

Stortinget tilstilles hvert år en beretning om kornforretningens virksomhet i det forløpne driftsår.

Kapitel III. Kornforretningens virksomhet.

§ 13. Statens kornforretning kjøper norsk korn i henhold til § 17 og innfører det korn og produkter herav som er nødvendig for dekning av landets behov, jevnfør dog § 14.

Varene holdes som regel tilsalgs til samme priser for alle kjøpere.

Varene leveres som regel til ens pris ved enhver jernbanestasjon og ethvert stoppested for rutegående dampskib eller motorskib. Kongen kan fastsette nærmere undtagelse fra denne regel. For transport av varene fra nevnte steder til avsidesliggende distrikter ydes godtgjørelse efter nærmere regler fastsatt av Kongen.

Kornforretningen kan opstille både almindelige og spesielle vilkår for salget og for opnåelse av ens pris.

Utsalgsprisene fastsettes for et tidsrum som i almindelighet ikke bør være mindre enn en måned.

Utsalgsprisene blir å fastsette efter det prinsipp at forretningen skal bære sine egne omkostninger og gi en rimelig fortjeneste som kun kan anvendes til oplegning av prisreguleringsfond, driftsfond eller andre fond, til nødvendige anlegg og utvidelser eller på annen måte til fremme av kornforretningens virksomhet. Den nærmere anvendelse av overskuddet innenfor denne grense fastsettes av Stortinget.

§ 14. Kornforretningen holder videre tilsalgs de monopoliserte vareslag til teknisk bruk for industrielle bedrifter i den utstrekning bedriftenes eget behov tilsier, såfremt departementet ikke gir dem innførselstillatelse. Der avkreves bedriftene garanti for at varene utelukkende anvendes i egen bedrift og ikke bringes i handelen i en slik tilstand at kornforretningens interesser blir skadet ved det.

Prisene beregnes i alle tilfelle fob den av Kornforretningens importhavne som ligger nærmest ved bedriften, og såvidt mulig ut fra dagens cifpris til det nevnte sted.

§ 15. Kornforretningen holder tilsalgs såkorn i den

22 juni. utstrekning det ansees påkrevet. De nærmere bestemmelser Nr. 27. om dette salg fastsettes av departementet.

§ 16. Bygdemøllene bør i rimelig utstrekning og på nærmere fastsatte vilkår få kjøpt av kornforretningen korn til formaling, særlig med sikte på å kunne skaffe dem nogenlunde jevn maling året rundt. Herunder kan prisen efter nærmere bestemmelse av departementet settes noget lavere enn hvad der svarer til prisen efter § 13 hvis dette ansees nødvendig for å skaffe møllene rimelige arbeidsvilkår.

§ 17. Kornforretningen skal kjøpe alt til mat brukbart norskavlet korn av rug, bygg, hvete og havre som blir tilbudt den. Førsteklasses vare betales med den pris som svarer til kornforretningens utsalgspriser på mølleprodukter (mølleproduktpris fratrukket malingsutgift og svinn under malingen). For dårligere vare skjer der prisfradrag. Varene mottas til samme priser ved alle kornforretningens mølleanlegg og lagerplasser, ved enhver jernbanestasjon og ethvert stoppested for rutegående dampskib eller motorskib. For transport til disse steder fra avsidesliggende distrikter ydes godtgjørelse efter nærmere regler fastsatt av Kongen.

Kornforretningen fastsetter kvalitetstyper og gir nærmere regler for kjøpene og prisansettelsene, herunder også for hvor lang tid en fastsatt opkjøpspris skal gjelde.

§ 18. Efterhvert som kornforretningen disponerer over de fornødne lagerrum holder den såvidt mulig så store lagre av kornvarer, at der under tilbørlig hensyntagen til forventet innenlandsk avling til enhver tid finnes tilstrekkelige mengder av kornvarer i riket til dekning av ett års behov i krigstid, med sterkt innskrenket forbruk. Størrelsen av behovet fastsettes av Stortinget. Vedkommende departement fastsetter den størrelse lagrene må ha hver måned for at dette krav skal ansees som opfylt. Departementet treffer sin avgjørelse for et passende tidsrum om gangen, og så lenge i forveien at kornforretningens ledelse ikke hindres i sine nødvendige disposisjoner.

§ 19. De bestemmelser som i dette kapitel er gitt angående kornforretningens virksomhet (opkjøpsplikt og opkjøpspriser, salg og salgspriser m. v.) gir ikke nogen et rettskrav som kan gjøres gjeldende ved domstolene.

Den som mener sig forurettet kan klage til departementet som avgjør saken med endelig virkning. Gjelder det tvist om kvalitetsbestemmelse og prisfradrag for innkjøpt norsk korn (§ 17) går dog klagen til en fast ankenevnd som opnevnes av Kongen og som med endelig virkning avgjør tvisten. Kongen bestemmer om der skal være

en eller flere sådanne nevnder, og utferdiger nærmere regler om ankefrist, om nevndens eller nevndenes sammensetning, virkeområde og arbeidsordning m. v. 22 juni. Nr. 27.

Kapitel IV. Ikraftttredelse m. v.

§ 20. Kongen eller den han bemyndiger fastsetter alle nærmere regler til gjennomføring av denne lov, herunder også de fornødne overgangsbestemmelser.

Det kan herunder fastsettes, at bestemmelsene i § 17 inntil videre ikke skal tre i kraft forsåvidt havre angår. De nærmere regler for kornforretningens kjøp av norsk havre (opkjøpsmengde, pris m. v.) gis da av Kongen eller den han bemyndiger. Kornforretningen skal dog årlig kjøpe minst 15 000 tonn, hvis den får tilbudt så meget av god vare til de priser som blir fastsatt.

§ 21. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Første gang der velges medlemmer av rådet, velges de kun for tiden inntil 30 juni året etter første stortingsvalg.

Fra den tid denne lov trer i kraft, opheves lov om landets kornforsyning av 25 juni 1926, dog med den undtagelse, at lovens kap. 3 med de dertil hørende bestemmelser i kap. 8 og 9 forblir gjeldende for 1928 års avl, hvorefter også disse bestemmelser opheves. Kongen eller den han bemyndiger gir de fornødne nærmere regler for avviklingen av den ved nevnte lov fastsatte kornordning.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 22 juni 1928.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

Kongelig kunngjørelse om erleggelse av formues- og inntektsskatt til Svalbard for budgett-terminen 1928—29. 22 juni.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Stortinget har under 14 juni d. å. fattet følgende beslutning:

Om formues- og inntektsskatt til Svalbard for budgetterminen 1 juli 1928—30 juni 1929.

§ 1. For budgett-terminen 1 juli 1928 til 30 juni 1929 erlegges skatt til Svalbard etter følgende regler:

I. Av personer og selskaper, som skal svare skatt til Sval-

22 juni. bard efter ligning (lov om skatt til Svalbard på formue og inntekt av 15 juli 1925 kap. I):

a) Formuesskatt med 2 av hvert kr. 1 000,00.

b) Inntektsskatt med 10 pet.

II. Av enhver, som skal svare skatt til Svalbard av en procentvis ansatt del av arbeidsinntekten (lov om skatt til Svalbard på formue og inntekt av 15 juli 1925, kap. 2): Inntektsskatt med 4 pet. av den skattbare del av arbeidsinntekten, jfr. § 5.

§ 2. Tvist om en skattyder skal skattskrives i Norge eller Svalbard, avgjøres av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 3. Formuer under kr. 5 000,00 er skattefri. Formuen avrundes nedad til det nærmeste med 1 000 delelige antall kroner.

§ 4. Inntekter under kr. 2 000,00, forsåvidt angår de i § 1, avsnitt I, omhandlede skattydere, er skattefri. For disse skattydere avrundes inntekten nedad til det nærmeste med 100 delelige antall kroner.

§ 5. Ved ansettelsen til skatt av de i lov av 15 juli 1925 kap. 2 omhandlede skattepliktige befølges reglene for klasseinndeling i skattelovene av 18 august 1911 for landet § 75, for byene § 68, idet vedkommende regjeringsdepartement fastsetter bestemmelser om hvilke personer der ved klasseansettelsen skal henregnes til forsørgede. Av inntekten er skattefritt:

i 1ste klasse	kr. 2 000,00
- 2den »	» 2 500,00
- 3dje »	» 3 000,00
- 4de »	» 3 400,00
- 5te »	» 3 800,00
- 6te »	» 4 200,00
- 7de »	» 4 600,00
- 8de »	» 5 000,00

§ 6. Adgangen til å få skattefritt fradrag efter § 5 er betinget av at vedkommende skattyder legitimerer sin forsørgelsesbyrde.

§ 7. I øvrig blir skatten å utligne efter lov av 15 juli 1925.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Gitt på Oslo slott den 22 juni 1928.

Under Vår hånd og rikets segl.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

Kongelig kunngjørelse om avgift til statskassen av kull, som utføres fra Svalbard. 22 juni.

Stortinget har den 14 juni 1928 fattet følgende beslutning:

For budgett-terminen 1 juli 1928—30 juni 1929 skal der erlegges avgift til statskassen av kull, som utføres fra Svalbard efter en sats av 1 pct. av verdien for de første 100 000 tonn og derefter satser fallende med 0,1 pct. av verdien for hvert ytterligere 100 000 tonn.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Gitt på Oslo slott den 22 juni 1928.

Under Vår hånd og rikets segl.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

Kongelig kunngjørelse om tollavgifter.

22 juni.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Ifølge de av Stortinget den 20 juni 1928 fattede beslutninger skal de nugjeldende bestemmelser om tollavgifter fremdeles gjelde med følgende forandringer og nærmere bestemmelser:

I.

A. Innledende bestemmelser.

§ 13. fjerde avsnitt, skal lyde:

Innenlandske verksteder tilstås efter Tolldepartementets nærmere bestemmelse følgende godtgjørelse ved bygning av nye skiber og reparasjoner, oppussing eller ombygning av eldre skiber eller reparasjon eller ombygning av enkelte deler i disse:

- a. ved bygning av nye skiber 4 pct. av fartøienes salgssum for damp- og motorskiber over 150 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, og 2 pct. av salgssummen for damp- og motorskiber av mindre drekthet og seilskiber, forsåvidt de er minst 50 registertonn brutto, dog således, at godtgjørelsen blir å forminske med en tredjedel for dampskiber, hvis hovedmaskiner og hovedkjeler samt for motorskiber, hvis hovedmaskiner innsettes i utlandet,
- b. ved reparasjoner m. v. av eldre skiber 3 pct. av reparasjonsomkostningene for skiber over 150 registertonn brutto samt hvalfangstfartøier, uansett størrelse, dog kun av det beløp, som overstiger kr. 1 000,00.

22 juni. B. Tariff for innførselstollen og fortara.

Bånd og belter derav, alle slags, også med
ivevd gummielastikum, guttaperka og lignende:

— — —
c. ullbånd 1 kg. kr. 1,95

Celluloid:

— — —
b. i arbeide:

3. Cellophane, Sidac, Viscosepapir o.l. 1 kg. kr. 0,50

4. annet arbeide (som i det nuværende nr. 3).

Dyr og matvarer av dyr:

II. Matvarer.

B. Andre matvarer:

— — —
2. annen fisk:

a. saltet laks 1 kg. kr. 0,20

Tara: Fustasjer av tre 20 pct.

Elektriske apparater og isolerte led-
ninger:

a. dynamoer, motorer og transformatorer, strømbry-
tere, motstandsrammer og sikkerhetsapparater,
elektriske lampeholdere med eller uten strømbry-
tere:

1. lampeholdere uten strømbryter, sikringspatro-
ner og lokk til sådanne, sikringselementer for
installasjonsøiemed, bunnskruer dertil samt
stikkontakter, alle slags, og støpsler (stikker)
til sådanne 1 kg. 0,35

e. kabler og andre ledninger, med eller uten omflet-
ning, omspinning eller lignende:

1. blyompressede kabler:

a. med en ytre diameter av til og med 40
mm. 1 kg. kr. 0,06

b. med en ytre diameter over 40 til og med
80 mm. 1 kg. kr. 0,04

c. med en ytre diameter over 80 mm. 1 kg. kr. 0,03

i. ovner, kaminer, komfyrer, varmeapparater og
kokeapparater, som ikke er innrettet til industri-
ell eller lignende bruk:

1. av jern eller sten 1 kg. kr. 0,18

2. av annet materiale, hetelegemer . . . 1 kg. kr. 0,50

Hansker samt vanter:

— — —

5. av bomull, lin eller ull:

22 juni

- b. utstyrt med broderi eller silke, blonder,
kniplinger og lignende eller med for av
silke 1 kg. kr. 3,35
c. ellers 1 kg. kr. 1,85

Hatter og huer:

III. hatteemner av filt (filtstumper) 1 kg. kr. 2,35

Klær m. v.:

II. andre etc.

C. ellers etc.

- b. når det består av ull med et tillegg av
pr. kg. kr. 2,00
c. når det består av silke med et tillegg av
pr. kg. kr. 6,00

D. Er stoffet o. s. v.

- b. når hovedstoffet består av ull med et til-
legg av pr. kg. kr. 5,00
c. når hovedstoffet består av silke med et
tillegg av pr. kg. kr. 12,00

Kork:

A. uforarbeidet, hvorunder malt eller knust kork,
også ekspandert, samt korkaffall fritt.

Kurver og kurvmakerarbeide av kvister, vidjer,
rottrevler og kokostrevler samt av bast, gress,
rør, siv, spån eller strå:

1. vesentlig av uavbarkedede kvister 1 kg. kr. 0,12

Metaller:

II. i arbeide:

B. av gull, sølv, platina:

3. i arbeide med hvad deri er innbefattet:

a. av gull og platina:

2. annet, hvorunder presninger, a. v.

10 pct., dog minst pr. kg. kr. 300,00.

C. av jern:

13. ovner, kaminer, komfyrer, varmeappara-
ter og kokeapparater, som ikke inngår un-
der «Elektriske apparater etc. i», ribbe-
rør, radiatorer, kaloriferer, kjeler av støpe-
jern for damp- og vannopvarmningsan-

22 juni.

legg, støpte gryter og panner, støpte vaffeljern og lignende, støpte stekejern, støpte kjeler, pressede suppekjeler av stål, som ikke er forsynt med emalje eller lignende overdrag, kopipresser, pumper for håndkraft, luftventiler og ventilasjonsvifter, gelendere og gittere, vinduer med eller uten glass, høihekke, hjul til trillebører og vogner, ikke annensteds nevnt, vognbøssinger, vognlagre (lagerbokser), almindelige vognakseltapper og vognaksler (greaseaksler), fustasjer, tønner, blokker og saksekroker, kauser og hegder, takkelkroker, sjakler, kjettinglåser, skjøteklaver, skjøteklamper, nokkeklaver, nokkeringer, taustrammere (wirestrammere) og rogafler, hydranter samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke annensteds er nevnt . . . 1 kg. kr. 0,05

17. badekar, bindingsverk og takverk til bygninger, broverk, dører, ikke annensteds nevnt, fontener, kasser, gravminner, kjøkenvasker og servantvasker (støpte) samt kloakksluk og kopper til samme, klæsruller, krybber, kumløkk, kverner for håndkraft, forsåvidt de ikke går inn under Metaller II. C. 23, lodder, lyktepeler og peler til elektriske lamper og ledninger, mortere, persiennner, pissoarer, plater (støpte), porter, retorter, rister, spjeld, takrenner, trapper, vridemaskiner samt deler av disse gjenstander, forsåvidt de ikke annensteds er nevnt 1 kg. kr. 0,03

G. av kobber, messing, bronse, nysølv og andre kobberblandede metaller samt aluminium og nikkel:

- — —
2. a. rør og rørforbindelser (fittings), upolerte 1 kg. kr. 0,05
- b. søm, spiker, stifter, møttrikker, klinknagler, klinkringer, klinkplater frie.

Oljer:

- — —
2. flyktige:

22 juni.

b. terpentin, enebær- og birkolje, hjortetagg- og ravolje, furunålsolje 1 kg. kr. 0,07

3. mineralske oljer, som ikke er anvendelige som belysningsvæsker eller som ikke inngår som oljer til brensel eller produksjon av kraft, samt petroleumresiduum 1 kg. kr. 0,02

4. vaselin og vognsføre 1 kg. kr. 0,04

Kredittoplag for nr. 3 og 4: 1 800 kg.

Tara: For nr. 1 a, b, c, og d, 2 b, 3 og 4 i fat eller andre fustasjer, enkelte eller dobbelte, 18 pct.; på blikkeballasje, 8 pct.; på flasker eller glass uten annet omsvøp, 20 pct.; på flasker eller glass i en grov kurv med halm, 30 pct.; på flasker eller glass i to grove kurver med halm, 40 pct.; på flasker eller glass innpakket i sagspån eller annet sådant i kasser, 40 pct.; på lerkrukker, 30 pct.; på lerkrukker i en grov kurv med halm, 40 pct.; på lerkrukker i to grove kurver med halm, 50 pct.

Paraplyer og parasoller:

1. med overtrekk av silke eller hvori silke finnes, 1 stk. kr. 3,00

2. med overtrekk av andre tøyier:

a. med spilelengde av 75 cm. og derover, 1 stk. kr. 7,00

b. andre 1 stk. kr. 0,60

Stell uten overtrekk, med eller uten stokker, samt annet tilbehør til de under 2 a nevnte varer fortolles som materialet i arbeide.

3. paraplyspiler, løse, se Metaller II. C. 18 2 d.

4. stell uten overtrekk, med eller uten stokker, til de under 1 og 2 b. nevnte varer 1 kg. kr. 1,00

5. paraply- og parasolstokker — se Rør og Trevarer.

6. håndtak til paraplyer og parasoller av annet materiale enn edle metaller, ikke annensteds nevnt 1 kg. kr. 1,00

Silke, herunder kunstig silke og arbeider derav og av andre spinnestoff eller metalltråd i forbindelse med silke, ikke nevnt annensteds:

5. vevde varer ellers; trikot- og nettstoff, trikot- og nettvarer, også med søm eller utstyr:

b. av kunstsilke, også i forbindelse med annet

22 juni.

spinnestoff enn natursilke, uten hensyn til mengden:

1. trikot- og nettstoff samt strømper.. 1 kg. kr. 5,00
2. andre ferdige klædningsstykker av trikotasje:
 - a. med utstyr av broderi, blonder, kniplinger o. lign. 1 kg. kr. 11,00
 - b. andre.. . . . 1 kg. kr. 7,50
3. ellers 1 kg. kr. 3,50

— — —

Anm. 2. Sydde, broderte eller med annet utstyr forsynte tøier (broderte lengder samt de under nr. 5 litr. a og b hørende trikot- og nettvarer undtatt) fortolles som klær.

Skin n og h u d e r :

C. med hår- eller fjærbedekning for buntmakerarbeide:

— — —

3. kanin, hare, hund, katt, kalv, geit, sau og lam med undtagelse av persianer, tibet og breitschwanz:

T r e o g t r e v a r e r :

11. alle andre trevarer, som ikke annensteds er opført:

— — —

- f. rackets til lawntennisspill, paraply- og parasollstokker, håndtak til spaserstokker samt emner til disse stokker og håndtak, på hvilke er anvendt mere arbeide enn overskjæring i bestemte lengder, forsåvidt de ikke inngår under litr. g. 1 kg. kr. 1,00

T r æ r , b u s k e r o g p l a n t e r , l e v e n d e :

— — —

2. azalea, rhododendron, kamelia, palmer, laurbærtrær, dracena, erica, eucuba, araucaria.

U l l o g u l l v a r e r :

1. ull og shoddy samt avfall av ull 1 kg. kr. 0,25

Tollen beregnes efter varens vekt i vasket tilstand, dog tas svinn utgjørende 5 pct. eller mindre ikke i betraktning.

De nærmere regler om tollbehandlingen gis av Tolldepartementet.

Hvis ovennevnte varer innføres i uvasket tilstand o: at svinnet overstiger 5 pct., blir vekten å

beregne efter en av Tolldepartementet fastsatt skala. 22 juni.

2. vatt 1 kg. kr. 0,30
3. ullgarn:
 - a. ufarvet 1 kg. kr. 0,48
 - b. farvet og melert; likeledes alt garn blandet med metalltråd 1 kg. kr. 0,55

T a r a for a og b: På ruller eller sneller av tre, tremasse, papir, papp eller metall 40 pct. For innlegg av papir beregnes ikke toll.
4. filt og presseduk til teknisk bruk; klær til papirmaskiner, klæslister fri
- Kjelefilt, som kjelefilt av hår.
- annen filt 1 kg. kr. 1,35
5. gulvtepper, gulvteppetøi:
 - a. knyttede, også sammensydde og forsynt med frynser:
 1. med høist 250 knuter på en lengde av 1 meter 1 kg. kr. 2,00
 2. med mer enn 250 knuter på en lengde av 1 meter 1 kg. kr. 3,50
 - b. plysjartede, ikke knyttede, skårne:
 1. metervare 1 kg. kr. 1,00
 2. avpassede, også sammensydde og forsynt med frynser 1 kg. kr. 1,20
 - c. andre slags:
 1. metervare 1 kg. kr. 0,30
 2. avpassede, også sammensydde og forsynt med frynser 1 kg. kr. 0,60
6. sale- og bukgjordvev 1 kg. kr. 0,85
7. hatter, se bokstav H.
8. trikotasje, strikket, heklet, filert eller vevd, farvet og ufarvet, også ferdige klædningsstykker, om de enn er forsynt med knapper, linning, kantning, stropper og desslike av et høiere beskattet materiale enn klædningsstykket:
 - a. strømper, trøier, vester og vanter, grove 1 kg. kr. 0,90
 - b. utstyrt med broderi eller silke, blonder, kniplinger og lignende eller med for av silke, 1 kg. kr. 3,35
 - c. andre, hvorunder alle slags ullskjerf . . 1 kg. kr. 1,80

Anm. Til grove strømper henregnes kun de, der av 60 cm.s lengde fra og med hælen veier 200 gr. eller mere pr. par, og av annen lengde i samme forhold; til grove vanter kun de, der alene har 1 eller 2 fingre og veier minst 100 gr. pr. par, og til

22. juni. grove tøyier og vester kun de, der veier 450 gr. eller mere pr. stk. av 60 cm.s lengde og av annen lengde i samme forhold.
9. possementmakerarbeide, se bokstav P.
 10. tøyier med ivevd gummielastikum, guttaperka og desslike 1 kg. kr. 2,15
 11. blonder, kniplinger, broderte lengder, mellemverk og lignende samt bobinett og tyll 1 kg. kr. 4,35
 12. andre klare eller åpne varer, når de enten er brodert eller av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning (herunder ikke broderi på stramei), 1 kg. kr. 2,35

Anm. Varer ansees som klare eller åpne, når der mellem de enkelte tråder utenfor broderiet eller de ivevde tettere figurer, striper og desslike kan skjernes mellemrum av minst 1 tråds tykkelse, eller hvis dette ikke kan avgjøres, når en halv meter i kvadrat kun veier 20 gr. eller derunder.

13. andre ullvarer:
 - a. 1. varer, hvis vekt er 55 gr. eller derunder pr. halv meter i kvadrat, bordtepper og desslike, enn videre møbel og gardinstoffer, som damask, rips, plysj og lignende samt tørklær ikke annensteds nevnt, 1 kg. kr. 2,05
 2. tørklær med silkefrynser 1 kg. kr. 4,10
 - b. ellers, — også om varen inneholder tråd helt eller delvis av silke, såfremt vekten av silken ikke utgjør mer enn 3 pet. av varens hele vekt 1 kg. kr. 1,55

Anm. 1. Ullvarer i forbindelse med silke i øvrig, se silkevarer; ullvarer i forbindelse med hår (forsåvidt de ikke under Hår er ansatt til toll) eller andre spinnestoffer fortolles som ullvarer.

Anm. 2. Sydde, broderte eller med annet utstyr forsynte tøyier av ull — trikotasjevarer, broderte lengder samt broderte klare eller åpne varer, der inngår under nr. 12, og som ikke er av mønstret, figurert, stripet eller rutet vevning, undtatt — fortolles som Klær.

Vogner, kjerrer og sleder:

1. a. personautomobiler samt karosserier og understell til disse; motorvelosipeder og sidevogner til disse; hjul og vindskjermer til personauto-

22 juni.

- mobiler; motorvelosipeder og sidevogner til disse; signalhorn og retningsanvisere til alle slags motorvogner, a. v. 25 pet.
- b. andre motorvogner samt karosserier og understell til disse; flyvemaskiner; motorer til automobiler, motorvelosipeder og flyvemaskiner; hjul til nevnte motorvogner og flyvemaskiner, videre vogner til jernbaner og sporveier samt dresiner a. v. 12 pet.
- c. aksler og andre deler til automobiler, flyvemaskiner, motorvelosipeder og sidevogner til disse ikke annensteds nevnt samt deler til motorer til automobiler, motorvelosipeder og flyvemaskiner a. v. 18 pet.
- d. som nuværende c.
- e. ytterdekker til gummiringer, felgbånd og massivringer for motorvogner 1 kg. kr. 0,30
- — —

Anm. 3. De nærmere betingelser for at understell til de under 1. b. omhandlede motorvogner kan inngå mot den for andre motorvogner m. v. bestemte lavere toll fastsettes av Tolldepartementet.

C. Midlertidig tolltillegg.

Som tillegg til den til enhver tid pliktige toll opkreves midlertidig 50 pet. av det beregnede tollbeløp av alle varer undtagen følgende:

- Fruktar 1. a.
 —»— 1. b.
 —»— 1. c.
 —»— 2. c.
 —»— 2 d. rosiner
 —»— 2. f.
 —»— 2 g. mandler

- Grønnsaker 1. b.
 —»— 3. a.

- Kork B. a. 1.
 — B. a. 2.

Nøtter a.

Ris, uavskallet, løs.

» —» i emb.

» avskallet.

Vin 1. a.

» 1. b.

» 2. a. samt

22 juni. Bensin-, petroleums- og råoljemotorer, elektromotorer og generatorer, treskemaskiner for motordrift og andre landbruksmaskiner, ikke særskilt nevnt, samt deler til forannevnte gjenstander.

II.

Kornvarer:

1. uformalte:

— — — g. hvete fri.

2. formalte:

a. gryn:

— — — av hvete, hvorunder semuljegryn og kabankogryn, likeledes eier-, hirse- og mannagryn, 100 kg. kr. 0,70

b. mel:

— — — av hvete 100 kg. kr. 0,70

Anm. 3. Kongen bemyndiges til å opheve tollen for de under «Kornvarer» nevnte varer med undtagelse av malt og havre samt av sekker, hvor disse innføres, så snart den nye kornordning settes i kraft.

III.

Stortinget bemyndiger Tolldepartementet til å tilstå tilbakebetaling av erlagt toll for lagerbeholdninger av 5000 kg. korn og 2000 kg. mel og gryn av hvete og tilsvarende kvanta blanding.

IV.

Satsene for «Kornvarer» l.nr. 351, 358, 359, 362, 363 og 364 skal ikke settes i kraft før efter Stortingets nærmere bestemmelse.

V.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å foreta de nødvendige endringer i tariffens løpenumre.

VI.

De av Stortinget vedtatte tollsatser settes i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Disse Stortingets beslutninger settes straks i kraft undtagen forsåvidt angår tollen av hvete og formalingsproduk-

ter derav og det midlertidige tillegg for kaffe og sukker, 22 juni.
som trer i kraft fra 1 juli d. å.

Gitt på Oslo slott den 22 juni 1928.

Under Vår hånd og rikets segl.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

N. F. Leganger.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes:

22 juni.

- I. I henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910, jfr. lov av 14 juli 1916 skal en bjerk på eiendommen Riishagen, gr. nr. 41, br. nr. 232, i Vestre Aker være fredet mot beskadigelse eller ødeleggelse av ethvert slags.
- II. Fredningsvedtaket blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

Kongelig resolusjon. Sak til erhvervelse av fullbyr- 22 juni.
delsesdom for saksomkostninger, som er ilagt
saksøker eller intervenient ved en utenlandsk dom eller
en annen rettsavgjørelse, samt rettsanmodninger
fra utenlandske myndigheter behandles under
forutsetning av gjensidighet uten betaling ved herreds-
eller byrett.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at neden- 22 juni.
nevnte paragrafer i reglement for hermetisk
nedlegning av fiskevarer av 16 juli 1926 her-
etter skal lyde således:

«§ 4, 2. Produsentens fulle navn og hjemsted. Hvor
dessuten forhandlers, eksportørs eller utenlandsk importørs
navn er angitt, må deres navn ikke være angitt med større
bokstaver enn produsentens.

§ 6. Dersom forhandlers, eksportørs eller utenlandsk
importørs navn anbringes på kassene, skal disse også bære
angivelse av varens opprinnelsesland samt produsents eller
den eksporterende fabriks navn».

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 36 i lov om 22 juni.
maskinister på motorfartøier av handels-
marinen av 9 februar 1923 bestemmes, at den senest
ved kongelig resolusjon av 16 desember 1927 fastsatte ut-
settelse med lovens ikrafttreden forlenges til 1
januar 1929.

22 juni. Skrivelse fra Arbeidsdepartementet, hvorved i henhold til bemyndigelse gitt ved Regjeringens resolusjon av 11 desember 1924, kfr. brandloven av 15 august 1908, §§ 65 og 66, bestemmes, at brandloven skal være gjeldende for det bygningsloven underlagte strøk ved Årnes jernbanestasjon i Nes herred, Akershus fylke, og at strøket overgår til særskilt kommune i brandvesenets anliggender.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.